

كۆنترۆلى ژيانى بىكە

رىئەت بۇ رېتخستى كات و ديارىتىردى ئامانچت

چىزۇ، رىتتىن لە كۆرانی ئىجابى

وهرگىرانى

سەرور حەسەن

نووسەر و وانەبىژى جىهانى

د. ابراهيم الضقى

238 posts

19.2k followers

7 following

Promote

Edit Profile

بەرەك فەرمى كىتابى PDF

Public Figure

لێره

باشترین و بەسودترین و پڕ خوێنەرترین كىتابەكان
بە خوێراى و بە شۆهەك PDF داگرە

Ganjyna

لینكى كىتابەكان 📌 ئەم لینكە بکەرەوه بۆ داگرتنى كىتابەكان

drive.google.com/folderview?id=1gk8e3nSJGJLu36xeLUjwdbjgTSVslbo_

**لهبلاوگراوه کانی خانہی چاپ و په خشی رنما
زنجیره (۱۵۹)**

ناوی کتیب: کونترولی زیانت بکه
بابهت: دهروونزانی
نوسینی: د. ابراهیم الفقی
وه رگپړانی: سهروه رحه سن
نه خشه سازی و دیزاین: وه رگپړ
شوینتی چاپ: چاپخانه ی گنج
توبه تی چاپ: چاپی به که م
سالی چاپ: ۲۰۰۸
تیراژ: ۱۰۰۰ دانه

ژماره ی سپارښی (۲۲۰۲) سالی ۲۰۰۸ ی وه زاره تی روشنبیری پیدراوه.

مافی له چاپدانه وهی پاریزراوه بو وه رگپړ

ناونیشان:

سلیمانی — بازاری سلیمانی — نهومی دووم — بهرامبر بازاری خفاف.

ژماره ی موبایل ناسیا: ۰۷۷۰۱۵۷۴۲۹۳ سان: ۰۷۳۰۱۱۹۱۸۴۷

ناوەرۆك

- ۹ . ۱ ديارىكردنى ئامانجه كان
- ۱۰ ئايا ئامانجت ھەيە لەژياندا؟
- ۱۵ رېبوار، وەلى رېكردنە كە بۇ كوئىيە؟
- ۲۱ جادووى ئامانجه كان
- ۳۱ بۇچى پېويستە ئامانجمان ھەبى؟
- ۳۱ گرنگى و بايەخى ئامانجه كان
- ۳۵ چۈن ئامانجت لەژياندا ديارى دەكەيت؟
- ۵۱ ئامانجى بەردەوام و ئامانجى دواماتوو
- ۵۳ جۆرەكانى ئامانجه كان
- ۵۸ دوانزە بنەماكەى ديارىكردنى ئامانجه كان
- ۶۷ بەرەو ئامانج
- ۶۹ قوناغەكانى گەيشتن بە ئامانج
- ۷۵ . ۲ بەرپۆەبردنى كات
- ۷۶ ستراتىژى بەرپۆەبردنى كات
- ۸۰ بەھدەردەرانى كات
- ۸۱ بۇچى كاتەكانمان بەفېرۆدەچن؟
- ۸۵ سوودەكانى رېكخستنى كات
- ۸۶ دزەكانى كات

- ۹۱ رېنگاي نمونەسى بۇ مامەلەكردن لەگەن دزانی كات
- ۹۷ بەرپۆەبەرى كات
- ۱۰۰ تۇ بەرپۆەبەرى كاتتى
- ۱۰۱ كات ژبانە
- ۱۰۳ گۆرپانكارى
- ۱۰۴ شەش وېستىگەكەى گۆرپانكارى
- ۱۰۹ وېستىگەكەلىك لەگەشتى گۆرپانكارىدا
- ۱۱۱ گەمارۈى ھىزىرەكانت بەدە
- ۱۲۲ لەبارەى بېرکردنەوۈۈە و تراۋە
- ۱۲۵ پىشكىنپارى سەركەۋتن
- ۱۳۳ پەيامەت لە ھاۋرېنپەكەۋە

پشەكى و ھەرگىز

ژيان ھەرچى بى، گەر لە دیدى گەشبىنىكە و ھە لى پروانى ھەر
جوانە و لىوانە لە تام، پرە لە نەغمە و ئاوازی شیرین، لە دیمەنگەلى
قەشەنگ... گەر لە دیدى مروفىكى رەشبىن و شكستخوار دوو ھەكى بىورە و ھە
لى پروانى، بىتامى و بىزارى و بىرەنگى زىاتر ھىچى تر بەدى
ناكرى... خوئەگەر لە دەلاقەى دیدى ھاوسەنگى بىنىكەشە و تەماشایەكى
ھىمانەى ژيان و خەلق و مەخلوق بکەیت، ھەم خەمى تىدا دەبىنى و
ھەمىش شادى...

گەر ھاوسەنگى بىنىكى بەورە بىت بەخۆت دەلىنى ئەمن ھەم، كامەرانى
ھەيە، خو و قەدەر ھەن... راستە پەژارە و ئاستەنگ و ناشىرىنى و درۆ
و چەقبەستن و وشكبوون ھەيە، وەلى ھىوا و ھەول و راستى و كار و
بەردەوامى و نەوستانىش ھەن. رەش ھەيە و سىپى، لە نىوھەندى ھەردووك
ئەو دوانەشدا رەساسىيەك ھەيە، تۆخ يان كال.

ئەدى تۆ لەم نىوھەندەدا چۆن دەروانىتە ئەمانە؟

پروانە ھاوړىم! خوینەرى بەرپز! ناكرى خوايەك بە ھەموو
سىفەتەكانى كەمالە و ھە ژيانى بۆ ئازار خولقاندبى، بۆ شكست و كەوتن و

مەرگى ئاواتەكان بەدیهینابى، ئاخىر ئەگەر وابى ئەوۋە ژيان نابى و
ناوئىكى دىكەى دەبى... .

راستى مەسەلەكە ئەوۋەيە دىدى تو، مەعريفەتت، لەھەمۋى
لەپىشتىر بىر كۆرۈنۈش دۇنيا تايىبەتتەكەت بۇنىيات دەننن. دەبى خەم و
بىر كۆرۈنۈش سەركەۋتن و دەستخستنى خۇش بەختى بى، ئەۋەش
رئساگە لىك دەستى بەسەردادەگرن، بىاندۆزەرەۋە، پەيرەۋيان لىكە و
بەردەۋامبە و نزا بكة، پشت بەخوا بەدەستىاندېنى...

ئاۋات و خۇزگە خواستن گەرچى بەقەبارە زۆر گەرەش بن، كار و
ھەۋلى بەردەۋام ھاورپىيان نەبى، مەھالە ئەنجامى خواستراۋيان ھەبى.
ئەم كىتتەبە فېرت دەكات ئامانجەكانت بېئىتتەۋە، دابنىي، كارىان بۇ
بكەى، كاتەكەت رىكبخەى و لىھاتۋوانە بەرپۆۋەى بېت تاكو
ئامانجەكانت بەدەستبھېنى و گۆران لەخۆت و دەۋرۋبەرتدا بخولقېنى.

سەرۋەر ھەسەن

ئابى ۲۰۰۸

خوینهری به ریتزا!

سلاو...

له ساتیکدا هه سته ده کهیت ژیان به و ناراسته یه دا ناروات که تو ده خوازی... ته ماشای سالانی رابوردووی ته مهنت ده کهیت و هه ست. ناکه ییت هه موو نه وهت کردوو هه که نار ه زووت کردوون... ده پروانیت هه وهی دی و نزا ده کهیت خوی گه وره هیز و توانا و وزهت پیببه خشی نه و کارانه ی تیدابکه ی که پیشتر نه تتوانیوه به ناکامیان بگه یه نی، زیاتر و زیاتر به ده ستبیینی.

ئه م کتیبه! وه ها نووسراوه له گه ل نه و حالته ی تییدای بگونجی، بو ویژدان و هه سته کانت ناراسته یه، هه ست و ئاواته کانت ده بزویینی.

ئه م کتیبه! وه ک بهرنامه یه کی زانستی نه نووسراوه - به شیوه ی کتیبه کانی پیشووم - به لکو کتیبیکه نزیکه له کتیبه کانی تیرامان، یا خود کتیبیکی هاندانه.

لەبارەى ئامانجەكانتەوہ لەژياندا و مامەلەكردنت لەگەل كات و
چۈننەتى دەستگرتنت بەسەر خودى خۇتدا و بربار وەرگرتنت بۇت
دەدوى.

بۇ ئەو كاتە ئارامانە نووسراوہ كە تىايدا پىوئستت بەكەسنىكە
بەسۆز و سادە و ئاسانىەوہ ھەندى رووبەرى بەتالت بداتى بۇ رامان
و وردبوونەوہ و دىارىكردنى چارەنووس.

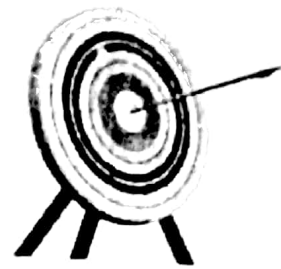
1 ديار يكر دني ئامانجه كان

گهر ئه و شتانه مان کرد که توانای
ئه نجامدانیمان هه یه ئه و خۆمان
کپکردوه ته وه.

تۆماسر ئه دیسوۆخ

ئايا ئامانجىت ھەبە لەزىياندا؟

زۆرلە ئىمە بە ونى ژيان
دە گوزە رىنن، ئامانج يان ناسنامە،
ياخود مەسەلە ۋە كارىنكىيان نىبە كە
سووربىن لەسەر ئەنجامدانى.

بە داخەۋە زۆرىك لە خەلك ژيانىان لە دونىاي خۇزگەدا
بە سەردەبەن، خەون بە بە خششە كانەۋە دەبىنن، ۋەلى خاۋەنى پالنەر
يان دىدو بۇچوون ياخود پلانى دارىنژراۋ نىن بۇ بە دىھىناتى
خەۋنە كانىيان.

بە چاۋخشاندىنك بە دەۋرۋوبەرماندا دەبىنن جەستەگەلىك ھەن
لە دونىاي خەلكدا رى دەكەن، زۆرىنەيان دەرۋون ۋە تىدەپەرن بەبى
رىنمايى، بەبى دىدىكى دىارىكراۋ ۋە ورد نە خششە كىنشاۋ.

بە ۋەبىۋايەى ئەم چىرۋكە رەمزىبە باسەكەمان زىاتر بۇ
روونبكاتەۋە:

دوو كرىكار ھەبوون لەيەكك لھكۆمپانىكانى بىناسازىدا

كارىاندەكرد، كۆمپانىا ناردنى بۆ چاككردنەوھى سەربانى بىنايەك.

كاتى كرىكارەكان گەيشتنە ئەسانسورى بىناكە تابلۆيەكيان بىنى لىنى

نووسرابوو "ئەسانسۆرەكە لەكاركەوتووھ" واقيان ورم، تاويك وەستان

و بىريان دەكردەوھ چى بكەن، بەلام بەخيىرايى مەسەلەكەيان

يەكلايى كرددەوھ بەسەركەوتنىان بەپليكانەكاندا لەگەل ئەوھش كە

بالەخانەكە چل نھۆمى بوو. ئەوان سەردەكەون و پىداويستىەكانيان

بۆ ئەو بەرزىە زۆرە پىيە، بەراستى ئەوھ پەرۆشيە...

لەدواى كۆششيكى ماندوووكار و ئارەقكردنەوھىەكى زۆر، چەند

دانيشتنيك بۆ پشووى دريژ، دواجار گەيشتنە مەبەستەكەيان. لىرەدا

يەككيان ئاورى بۆ ئەوى تر دايەوھ و وتى: دوو ھەوالم پىيە

پىتبلىم: يەككيان خۆشە و ئەوى تر ناخۆش!!

ھاورىكەى وتى: با بەھەوالە خۆشەكە دەستپىبكەين.

وتى: مژدەم بدەرى، دواجار گەيشتينە سەربانى بالەخانەكە.

ھاورىكەى پاش خۆشحالبوونى، وتى: نايابە، سەركەوتين...

ئىستا پىم بلى ھەوالە ناخۆشەكە چىيە؟

بە جارسيەوھ وتى: ئەمە بىناى مەبەست نىيە!

واتا و مه بهستی ئەم چیرۆکه چیه؟

به داخیکی زۆرهوه خوینهری بهریزا! كه سانیک هه ن وهك ئەو دوو کریکاره ژیان دهگوزهرینن، دلکار و ماندوو دهب ن و ئارهق دهکه نهوه، لهکو تایشدا دهگه نه هیچ... بوچی؟ چونکه بهر لهوهی ههنگاوبنیه به باشی پلانیان نهکیشاوه، پروگرامیکی وردیان بو خویان دانه ناوه وهلامی ئەو پرسیاره گرنه گه بداتهوه:

به دیاریکراوی چیم دهوی... چون ئەو کاره بکه م که دههوی؟ ئەم چیرۆکه ده مانگی پتهوه بو ئەو پرسیاره ی قسه کانمان پی دهستی کرد:

ئایا ئامانجیکت له ژیاندا ههیه بخوازی به دیبینه؟

ئایا دهزانی بو کوی دهرووی؟

زانکوی "Yale" ههستا به توێژینه وهیه که ده رچووانی دهسالی کارگیری له خوگرت. ئەم کاره ههولیک بوو بو دوزینه وهی پروگرامی سه رکه وتن له لایان. بینیان ۸۳٪ ی ئەوانه ی له توێژینه وه که دا به شداریان پیکرابوو ئامانجی له پیشینه یان نه بوو. سه رنجدر د لکار و چالاکانه کار ده که ن بوئه وهی له ژیاندا به مینه وه و

پیداویستییه کانی ژیان بۆ خۆیان و خیزانه کانیان فه راهه م بینن. له لایه کی تره وه ۱۴٪ ی ته وانه به راستی ئامانجیان هه بوو، به لام ئامانجی نه نووسراو، پلانی روون و ئاشکرا پالپشتی ناکات بۆ جیبه جیکردن. ئەم نمونه یه سی هیندی تهوی پیشوو به ده ستدینن.

له دوا جاردا وهك نمونه یه کی (عینه) جیاواز که ۳٪ ی قوتاییانی ده نواند، ته وانه بوون که به روونی ئامانجه کانیان دیاری کردبوو. ئەمان هه ستاون به دارپشتن و نووسین و دانانی پلان بۆ جیبه جیکردن، ته وانه ده هیندی دا هاتی نمونه ی یه که م ده ستکه وتیان ده بی.

له وهی رابوورد به روونی و باشی گرنگی و بایه خی دانانی ئامانجه کانیان بۆ روون ده بیته وه. بایه خی پلانکیشی که هاوکاریمان ده کات له به ده ستهینانی ته و ئامانجان ه دا. ههروه ها بایه خی ته وه که وره و ئیراده ی به رزمان هه بی بۆ به ده ستهینانی ته و ئامانجان ه.

رئبوار (بزوار)۔
وه لی ریکر دنه که
بو کوئیه؟

پیغه مبه ر (د.خ) ده فهرموی: [کل الناس یغدوا فبائع نفسه

فمعتقها أو موبقها] رواه مسلم

واته هه موو که سیك له م ژیانه دا ده روات و تیده پهری، هه ندیک

هه ن به ریگایه کی زانراودا تیده پهرن و له دونیا و دواروژدا سوود

به خویمان ده گه یه نن. که سی تریش هه یه کویرانه ریده کات و هیچ

له به شداری خیر و دیدی باشه ی داهاتوو له هه گبه یدا نییه.

هه موو که سیك له م ژیانه دا خه ون و به رزخوازی خوئی هه یه،

وه لی هه ندیکمان خه یالی ئاسووده نابی تا کو ئامانجه که ی

به ده ستدینی و ده یکاته واقیعیکی به رجه سته... هه یشمانه خه ونه

جوانه که ی له یادده کات و ئه م ژیانه ته ی ده کات و ئامانجه که ی

ته نیا پارووی ژیانه له گه ل داخووزیه کانی مناله کانی، ئاواتیشی

دانه وه ی قهرزه کانیه تی له گه ل مردنیکی هیمندا.

سەربارى ئەوۋە كە تواناي مرؤۋ
زۆر گەورە و مەزنە و تەنھا بەشىكى
كەمى ئەم ھىزە نەبى كە خواى مەزن
پىداوين بە كارىناھىنن، بەلام ئىمە
ئەم ھىزە تىكەدەشكىنن بەوۋى
بە كارى ناھىنن و نەپرى
دروستکردنى ئامانجگەلى برىقەدارەوۋە
پەرۋشى و پالنەر و ئاواتەكانمان
ناوروزىنن.

مايەى سەرسامىيە، زۆر راستى ھەن چاۋەكانمان نابىنان لەئاست
بىننىياندا، وپراى ئەوۋى زۆر روونىشن!
رؤژىكىان لەگەل بەرپوۋەبەرى يەكىك لەكۆمپانىيانىكانى كەنەدا
قسەم دەکرد، لىمپرسى: ئايا بەم نزيكانە مؤلەتى خۇشى و
رابواردنت ۋەرگرتوۋە؟
ۋەلامى دامەوۋە: بەلى، چووم بۆ مەكسىك، دوو ھەفتەى تەواو
مامەوۋە.

پىموت: باشە، چۆن پلاننت بۆ مؤلەتەكەت كىشا؟

وتی: تیچونی گه شته که مان دیاریکرد، پاشان ئەو جیگایه مان دهستنیشانکرد که ده مانویست بۆی بچین تاکو چاوه ریمان بکه ن، پاشان په یوه ندیمان به زیاتر له کۆمپانیایه کی گه شتوگوزاریه وه کرد بۆئه وهی بزانیان کامیان تایبه تمه ندی پتری هیه، به راستی باشتیرینیانمان هه لبرژارد و پیداو یستیه کانمان هه لگرت و چووین بۆ مه کسێک و چیژمان له گه شته که مان وه رگرت وهک ئەوهی پلانمان بۆ دارشتبوو.

پیموت: نایابه، هه سته که م تۆ له و که سانه ی که به وردی پلان بۆ خویان داده نین.

به روویه کی گه شه وه وتی: به دلنیا ییه وه، به تایبه ت مۆله ته کان. پلانکیشی باش له پیشهاتی نا کاو دوورم ده خاته وه، گرنگیدان به درێژه ی ورده کاریه بچوکه کان کاتم بۆ فه راهه م ده کات بۆ چاکسازی ئەو شتانه ی رهنگه بشیوین، به وهش دوورده بم له رووداوی نا کاوی ناخۆش و بیئومییدی.

دهستیپیشخه ریم کرد به پرسیا ریک: که واته، ئایا به رنامه ی

ریکخراوت هیه بۆ ژیا نی روژانه ت؟

لیمپرسی: ئایا دهتوانی به ئوتۆمبیله کت بو شوینیکی نوئ
سه فهر بکهیت بیئه وهی نه خشه له گهل خوت ببهی، بوت
روونبکاته وه چون دهرویت و وهلامی پرسیاره کانت بداته وه: چه ندم
بریوه، چه ندم ماوه و کهی دهگه م؟

به خیرایی وتی: به دلنیا بییه وه نه خیر، له و کاته دا ئه و کاره
خوخستنه نیو مه ترسی ده بی.

پرسیم: به لی ئه وه خوخستنه نیو مه ترسیه، که واته پیمبلی چی
ده کهیت کاتی ده ته وی گه شتیگ بکهی بو شاریکی نه ناسراو
(به گویره ی تۆوه).

وتی: ئاراسته دیاری ده که م (بوکوی ده چم)، پیداو یستی
دیاری ده که م (بوچی ده چم)، پاشان نه خشه یه کی نویی ریگا که
ئاماده ده که م، زانیاری له باره ی ریگا که وه کو ده که مه وه، ئایا ریگا که
ئارام و ئاسایش داره یان هه ندی کیشه ی هه یه، هه مان شیوه ئه و
کاته ش دیاری ده که م که ئوتۆمبیله که ریگا که ی پی ده بری، جگه
له وانه ش زانیاری گه لیگ که له گه شته که مدا سوودم پیده گه یه نن.

پرسیاری یه که م به دارشتنیک دیکه وه لیکرد: چی ده بی ئه گه ر
هه موو ئه م هه نگاوانه هه لنه گری؟

بەخىرايى وتى : بەدلىنبايىيەۋە رىڭگاكە وندەكەم.

ئەۋەش نۇنەيىھەكى دىكەي خەلكە كە
رەتيدە كاتەۋە بەبى نەخشە گەشتىك بىكات لەدور
رۇژ زياتر بىخايەنى، بەلام بەرامبەر بەۋەش باۋەرى
بە پلانكىشى نىيە بۇ تەۋاۋى ژيانى، ھىچ
سوۋدىك لەۋەدا نابىنى. ژيانى بە ونبۋرى تەي
دەكات، پەرەۋازە، بى پلان و ئامانج!

جادووی ئامانجه کان،

له کتیبی (خودی بالاً) دا "چارلز جبنز" دهلی:

"به بی ئامانج ژیانت له گواستنه وه
له کیشیه که وه بو کیشیه کی دی
ده گوزه ریئی، له بری گواستنه وه
له دهره تی که وه بو دهره تی کی دی."

"ئه لیس" له چیرۆک (ولاتی سه رسامیه کان) دا "توماس کلیر"
وهلامی پرسیاریکی گرنگ ده داته وه که له زهینی پاله وانی رومانه کهیدا
خولده خوات به وتهی: "به بی ئامانج ژیانت وه که به له میکی بی
سوکان وایه، گه شته کهت له سه ر به ردی ژیان کو تایی دی. ئیفلیجی
په ره وازه بوو."

گهر ئامانج نه و بایه خه مه زنه ی هه یه ، ئیتر
بوچی خه لک ئامانجه کانیا ن له ژیاندا دیاری ناکه ن؟
بوچی هه میشه ده ترسین له دانیشتن له به رده م
کاغه زیکی سپیدا تا کو پلان و ئامانجه کانمانی
له سه ر بکیشین و تو مار بکه یین؟
بوچی له و رووناکیه ده ترسین که ریگای
ژیانمان روشن ده کاته وه؟

ئاسایی ترس له ئاکامی نه زموونه ئازار به خشه کانی رابوردوه وهیه،
کاری خوئی دهکات له تیکشکانی دهروون و په خشکردنی په یامه
سهلبیه رووخینه ره کان.

شکستی رابوردوو گه شه به ههستی ترس له شکستی نایندهیی
دهدات، پال به مروؤفیشه وه دهنی جاریکی تر نه چیتته نیو
نه زموونه که وه، بوئه وهی له وههستی ئازار و نار هه تیه به دوور بی که
له جاری یه که مدا ههستی پیکرد.

"زج زجلر" له کتیبی (له سهر لوتکه) دا دهلی: "ترس زهوی
دلنیایی وه همیه که وهک واقع وایه".

ترساو - خوینهری به ریزم - مروؤفیکه له نیو چوارچیوهی وههم و
گومان و بی متمانهیی به خوددا کووت و بهنده.

له بهر نه وه ههنگاوی یه که م له پیناو دهسته به رکردنی ئامانجه کانتدا
نه وهیه له گهل ترسه که تدا بجهنگی و چه کرداری به ئازایه تی بو
به رهنگار بوونه وهی هه له کانی رابوردوو و راستکردنه وه و سوود
لینوه رگرتنی، له بری نه وهی ببیته دیلیان.

دووهەم: دىدىكى شىرزه بۆ خود

پەندىك ھەيە دەلى: كەس ناتوانى بەبەردەوامى
كارىك بىكات، ئەگەر ئەو كارە لەگەل دىدى
كەسەكە بۆ خودى خۇيدا ئەگونجى.

دىدى لەرزۇكانە بۆ خود، لەسەر جەم كارووبارەكاندا رەنگدانە دەدى
لەسەر كەسەكە دەبى، ئەو ھەش واپىلئىدەكات ھەست بىكات تۈانستى
سەر كەوتن و جىياكارى نىيە و سەر كەوتن تەنھا بۆئەوانى دى
خولقۇنراو، لەبەرئەو دەبىنن لەگەل ئەو دەستەيەدا رى دەكات كە
لەو حالەتەدا ونبوون، ھىچ شتىك لەبارەى ئامانجەكانىەو نازانى،
ناتوانى خواستى خۇى دىارى بىكات.

رەنگە (لعل) شتى نوى لىرەدا ئەو دەبى كە دىدى لەرزۇك
مەسەلەيەكە مەروۇ لەمامە لەكردنى لەگەل مەروۇ قدا بە دەستى دىنى و
لەئەزمونەكانى ژيانى رابووردوويەو لەلای پىكىدى، ھەربۇيە
كۆرپىنى ئەستەم نىيە بە مەرجى و رەبەرزى و پىنداگرى ھەبى، ئەگەر
نا ئەوا دەبىتە تۈاۋەيەك لەپەراۋىزى ژياندا كە ھەموو شتىك قەبول
دەكات و پىنى رازى دەبى، قەناعەت بە ھەموو بىرپارىك دىنى و ھاورا

دهبی له گه لیدا، هیچ بایه خیک بۆ دیاریکردنی ئامانجهکان له ژياندا نابینی. "توماس ئە دیسون" بهو که سانه دهلی: "گه ورهترین شکستخوار دووهکان ئەوانه که له ئەزموون دهترسن".

وهلی ئە گهر تو لهوانه بووی که رۆحی ئارهز و مهندانهت ههیه، ههیشه و بهردهوام تامه زۆری دانیشتن له لوتکه دا. ههرده بی بهردهوام له یادی بکهیت پایه ی دووهم ههیه، پێویسته

چاوه کانت له سهر پایه ی یه کهم جینگیر و چه سپاو بکهیت. وهک "کیندی" دهلی: "تهنها بهوهی بهناستی دووهم رازی بی، ئیدی ناگهیته بهرزتر لهوه".

سییه م: دواخستن و ئەمرۆسبه ی کردخ:

دواخستن و ئەمرۆسبه ی کردن هۆکاری سییه مه، یاخود دزی سییه مه که ته مهنی مرۆف ده دزی، به فیرووی ده دات بیئه وهی پلان و ئامانجی بۆ دیاری بکات.

به سادهیی دواخستن بریتیه له دواخستنی کاری ئه مرۆ بو سبهی.
 ئه مرۆ سبهی به کاریك دهكهی و دوایده خهی له کاتی کدا که پئویست
 به دواخستن ناکات، تا ئه وده مهی ئیدی ته مهنت ده روات و ژیانته
 به تاله جگه له و ئومید و ئاواتانهی هیچ سوودیان نییه.

ئهو که سهی ئه مرۆ سبهی به کارهکان دهکات عاشقی وشهی
 (له دوا ییدا) یه، ژمارهی پئوانهیی تۆمار دهکات له وتنی "دوایی
 دهیکه م". که سیکی داهینه ره له هینانی ئهو به لگه و پاساوانه ی
 ریگری کردنی کاره کهن، رهنگه شته که و دژه که شی بهینی...
 ده بینی جاریک دهلی "که شوههوا له بار نییه... ئاووههوا وههانییه
 هاندهری کارکردن بی"، له شوینیکی تر دا دهلی: "که شوههوا زور
 خوشه یارمه تی خاوبوونه وه و پشووده دات"!!

ئهو که سهی ئه مرۆ سبهی به کارهکان دهکات باوهری به بایه خی
 ئامانجه کان ههیه، به لام نهک باوهریکی پتهو. زیاتر له خۆزگه
 خواستنه وه نزیکه وهک له باوهره وه. به داخه وه ئه مرۆ سبهی کردن گهر
 جاریک ئه نجام درا ئه وکاته جاریک تر و دووان و سیان دووپات
 ده بیته وه و رووبه ریکی فراوانی نیو دهروون دهگریته وه، له دوای ئه وه
 ئیدی کۆنترۆل کردنی قورس و گران ده بی.

هەتتا و گەلی کرداری و سادە

ئیمە تەنھا یەك ژیاغمان هەیه.
لە گەل ئەو هەش كە هەموو ئاغان ئەم
راستیه دەزانین كەچی تەنھا كەمیک
لە پیناوی ئەو هەدا كاردە كەن، تەنھا
هەندیک خەلك بایه خ بە ئیستا دەدەن
بۆ ئەو هی زۆرترین سوود لە و ژیاغماندا بۆ
خۆیان مسۆگەر بکەن.

چوارەم: باوەرنەبووخ بە بایه خ ئامانجە کاخ

و هك پيشتر باسمانکرد كه سانیک هەن برۆيان بە هیز و بایه خ
دیاریکردنی ئامانجەکان نییه لە ژیاغماندا، بە لکو وادە بینن دیاریکردنی
ئامانج بە فیرۆدەری کاتە، لە هەگبە کە شیاغماندا پاساوی زۆری
قەناعەت پیکەریان هەیه (بە لایەنی کە مەو و بۆ خودی خۆیان). رەنگە
سەرسام بی بە نمونە ی کە سیك کە ئامانجەکانی لە ژیاغماندا
نە نووسیوه، کەچی کە سیکی سەرکەوتوو و دیارە. ئەو هەمان ئەو
شیوێه کە جگەرە کیشیک وەلامت دەداتەو کاتی لە بارە ی زیانە
تەندروستیەکانی جگەرە کیشانەو قسە ی بۆ دەکەیت، ئەو پیتدەلی:

"ئايا فلانەكەس دەبىنى، بەسالآچووه و بەهەلپەش
جگەرەدەكىشى!"

بەلى كەسانىك ھەن پلانكىشى ناكەن و رەنگە سەرکەوتووش
بن، ئەو بەھوى كارامەبىيانەوھىە ياخود لەبەر ھەبوونى فاكترى
سەرکەوتىيانە، بەلام لەراستىدا شاز نابىتە رىسا.

ئەو كەسەى پلانكىشى ناكات،
رەنگە سەرکەوتوو بى، بەلام ئەو
نارەھەتى و رىگرى و كىشانەى
رووبەرووى دەبنەوھ گەرەتر و توندتر
لەوانەى كەسى خاوەن پلان و ئامانجى
روون رووبەرووى دەبىتەوھ.

پىنچەم: نەزانىخ

كەسانىك ھەن وىدەچى بەقسەكانمان سەرسام بن، رەنگە
ئارەزووى ديارىكردى ئامانجەكانيان ھەبى لەژياندا، وەلى زخىرەى
مەعرىفيان نىيە ئامادەى ئەوھيان ھەبى. بەداخەوھ كارناكەن بۇ
دەستخستنى ئەو زەخىرەىە.

سەيرتر لە ھەكەسە بوونى نىيە كە ئارەزووى بە دەستەينانى
ئامانجىكى ھەيە، كەچى بۆ بە دەستەينانى ئەو شتە خۆى
بە مەعريفە پىرچەك ناكات.

يەككىك لە ھاۋرپىكانم رۇژىك پىيوتم ئاۋاتى ئەو لە ژياندا ئەو ھەيە
بىيىتە ئەكتەرىكى بەتوانا ۋە ديار، كەچى تەنھا جارىكىش نەمبىنى
ئامادەى خولىك بى لە بارەى ھونەرى نواندەنەو، ياخود كىيىك
لە بارەى نواندەنەو بەخوئىيىتەو، ھىچ ھەنگاۋىك روو ۋە بەدەيەينانى
خەونەكەى ھەلناگرى، لە بەرئەو ۋە ئاۋاتەكەى تەنھا ۋەك خەونىك
دەمىنىتەو.

كاتى لىمپىرسى: بۆچى ھەنگاۋانىك ناگرىتەبەر بۆ بەدەيەينانى
خەونەكەت، ئەو پىيوتم: نازانم چۆن دەست پىبىكەم!

ئەگەر مەۋقۇ ھەۋلى نەدا فىربى، چۆن دەكرى
پلانىكى روونى ھەبى بۆ دەستەبەر كىردنى
ئامانجەكانى، كاتى ديارىكراۋ دابنى بۆ
جىبەجىكردنى خواستەكەى؟ ئەگەر ۋابوو لەگەل
ئەو دەستەيەدا بە ھەپسى دەمىنىتەو كە لەگەل
ھاۋرپىيەكەمان (كە خەونى بەنۋاندەنەو دەبىنى)
"نازانم چۆن" دووپات دەكەنەو!

"زج زجلر" دەلى: "رەنگە ئەوانى دى بۇ ماوئىيەك رىنگرىت بىكەن
لەكردنى كارىك، بەلام تۆيت ھەموو كاتەكە رىنگرىسى لىدەكەيت"
تەنھا تۆ توانات ھەيە، يان بۇ ئازادكردنى خەونەكانت، يان
زىندەبەچال كىردن و لەناوبردنى، ئەوئەش بەفېرنەبوون و
مەشقنەكردن و گەرانى يەكبىنە و ماندوووكار بەدووى رىنگاى نمونەيى
بۇ وەدەستەينانى.

بوچی پیویسته ئامانجه مان هه بی؟

ئیستا ئه و پرسیاره گرنگه دینین: چۆن ده توانم ئامانجه کانم له ژیاندا دابنیم و پلانکیشی باش بو داها تووم بکه م.

با سه ره تا دیاری بکه یین بوچی پیویسته ئامانجه مان هه بی؟

گرنگی و بایه خی ئامانجه کان

1. ده ستگر تخ به سه ره خوددا:

کاتی مروؤ به نامه ی ریکخراو و کامل و هاوسه نگی هه بوو بو به دهسته یینانی ئامانجه کان له لایه نه جیاوازه کان ژیانیدا، ئه و ده مه هه سته کات زیاتر کوئترولی ژیان و سه ره نجامی خوئی کردوو و توانای ده ستپیشخه ری هه یه له سه ره جه م کاروباره کان ژیانیدا. ئه و هیزه ی که سی خاوه ن پلانی ئاینده یی به ده ستیدینی زور مه زنه، یارمه تیشی ده دات له زالبوون به سه ره ریگر و ئاسته نگیه جیاوازه کاندا، به جوړیک که زیاتر له که سانی تر توانای دیتنی کاروباره نادیار و ونبووه کان هه یه... دیتنی ئامانجه کان توانای سه رباری پیده به خشی له جیگیری و پتهوی بو رووبه روو بوونه وهی کیشه و له مپه ره کان ژیان.

نارەھەتتە تىپەكانى ژيان دەكاتە چىژ، چەند جوانە ژيان ئەگەر ئىش
شە بە دەستىيىنى كە ھەموو خەلك ھاۋران لەسەر ئەستەم بوۋىنى ،
وەك ئەستۆ وا دەلى .

۲. متمانە بە خۇبوۋەت:

تەنھا بە ۋەندەى ئامانجەكانت بنووسى و پلانت بكىشى . دەمودەست
دەبىنى بەرادەيەكى زۆر متمانە بە خۇبوۋەت پتربوۋە . متمانە كە زياتر
زياتر دەبى بە پتر كۆنترۆلكردنى ژيان و بە دەستەينانى ئامانجەكانت .
ئەم متمانە يە پالت پىۋە دەنى بۆ پىشكەوتن و بەرزبوۋنەۋەى پتر .
بەجۆرىك كە ئامادەت دەكات بۆ ۋە دەستەينانى ئاكامگەلى درەوشاۋە
و ناياب .

ھىچ بە دىھىنراۋىك ناتوانى كەسى متمانە بە خۇ بوەستىنى ياخۇد
لە روۋگەى سەر كەوتن روۋى ۋەرگىرى كە بە ھۆى بەرزخوازىۋە
روۋى تىكردوۋە . . . ئەو بە ھىزە لە ۋەستاندى كە سىك كە ھەۋلى
تىكشكان و رىگىرى دەدات ، ئەو ۋەك ئەرخەمىدس دەلى : "شۋىنى
دروستەم دىارى بىكە و پاشان گۆى زەۋىت بۆ دەجولنىم ."

۳. بەرزبۈۋنە ۋە ۋەسى خود

بەھاي مروۋ لە نىوماندا ۋە ستاۋەتە سەر ئەو ئامانجانەي لە ژيانيدا بە دەستى ھىناۋە، بە كۆتايىھاتنى دەسخستنى ئامانجەكە ھەركەسىك ھەنگاۋىكى تر بە پلىكانەي پىشكەوتن و جياييدا بەرز دەبىتە ۋە.

بە دەستھىنانى ئامانجەكان جورىك لە رىز و بەھادانان دەخولقېنى بۇ خودى كەسەكە خۇي، پالى پىۋە دەنى بۇ متمانە بەخۇبوون و باۋەرى تەۋاۋ بەتوانستەكانى، كەسەكە ھىۋاش ھىۋاش لەگەل بەدۋايىيە كداهاتنى بە دەستھىنانەكان خۇي بە بەرز و پىشكەوتن دەبىننیتە ۋە.

پاشان دەبىنى ئەو ئاستەنگانەي رووبەرۋوت دەبنەۋە پەرۋشىي ناخت دەورۋژىنن تاكو پتر پلانكىشى بکەيت و بەزەبىنىكى كراۋە و ھۇشيارانە تر بىر بکەيتە ۋە، ئەۋەش يارمەتیت دەدات بۇ فراۋانکردنى ھەستەكان و بىرکردنەۋەت ۋالاً دەكات.

۴. بەرپۆۋە بىردنى كات:

كاتى ئامانجەكانت دىارى دەكەيت، خۇت پەرۋشتر دەبىنى بۇ رىكخستنى كارە يەكەمايەتپەكان (أولويات) و دروست بەرپۆۋە بىردنى

كاتەكانت، دوور لە بەفیرۆدانى خولەك و چركەكان و كوشتنى
ژيانت لەكارىكدا كە هېچ سوودىكى نىيە.

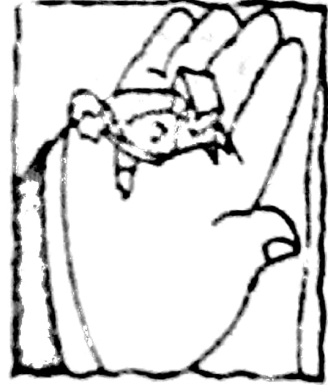
كاتى چوارچىنۆه يەكى زەمەنى بۆ بەدەستەينانى ئامانجەكانت
بەدەستەينى، دەبينى بىركۆيىت (تەركىزت) بەهيزتر بوو، توانستى
ملكەچبوونت بۆ بەدەردانى كات زۆر لاوازبوو، دەبينى
بەريۆه بردنى كات و ديارىكردنى ئامانج بوونەتە دوو رووى يەك
دراو، ئەوئش هاوكيشە يەكە ناكرى لەهاوكيشەكانى سەركەوتن
جىابكرىتەو.

۵. چىژلە ژيانت وەربگرە:

نەبوونى پلان بۆ ژيانت واتلیدەكات وا لەژيانت دەكات ببیتە
دۆخىكى نااسايى و لەناكاو، هەموو شتىك ئالۆزكاو و شىواو دەبى.
بەپىچەوانەى ئەمەشەو بوونى پلانى رىكخراو و هاوسەنگ بۆ ژيانت
واتلیدەكات پتر تەركىز بکەیتە سەر شىوہى بژيويىت، پاشان دەبينى
وزەيەكى گەورە و چالاک لەناختدا هەيە بەردەوام پالت پىوئەدەنى
چىژى بەردەوام لەژيانت وەربگرى، ياخود وەك "رۆزفلت" دەلى:
"كامەرانى لەدەستەبەركردنى ئامانجەكان و سەرگەرمبوون بە كۆششە
داهينەرانەكاندايە".

چۆخ نامانجىت لەژياندا ديارىدە كەيت ؟

سەر كەوتن لەژياندا تەنھا سەر كەوتنى
ماددى رەھا نىيە، تەنھا بەتەندروسىيە كى
باشىش بەدەستى ناهىنن، ھەر وەك
بەژمارەى ھاورپىنكان نىيە ياخود
بەدەستەينانى پروانامە زانستىە كان.

ھەرىكە لەوانە بەتەنیا بەشىكن لە رژىمى سەر كەوتن لەژياندا.
سەر كەوتنى راستەقىنەى كامل برىتتە لە سەر كەوتنى ھاوسەنگ
كە سەر جەم لایەنەكانى ژيان بگرىتەوہ.
لەبەرئەوہ من وادەبينم بۆئەوہى سەر كەوتتووبى لەژياندا و پلانى
ھاوسەنگى بۆ داينى. پىنويستە رەچاوى پىنج پاىەى گىرنگ بکەيت و
بەباشى جەختيان لەسەر بکەيتەوہ.

پاڻي ۽ ٻيو ڪهڙو، روحي

پاڻي روحي ۽ ٻيو ڪهڙو ۽ گرنگترين بنهه ماڪاني ٿياني هاوسه ننگه.
بنهه ماي روحي (يان ٿيماڻي) ٿه مانه ده گريته وه: په يوه نديم
به خواهه، ٿيماڻم، بيرو بروام، به هاو بنهه ماڪانم له ٿي انمدا.

گهه روپه رستانه بڙيت به هو ي سه رڪه و تنهه ڪانته وه، له بيرو چووي
مافي خوا له سهرت، واته تو له وه همدا ده ٿي ته... سه رڪه و تو ويوت
له په يوه نديت له گهه ل خوا دا ٿا راميه ڪي جوانت پيڏه به خشي، تواناي
ريڪر دنيشت ده داتي له ٿي اندا به متمانهي ته واوه وه، باوهرت به به هاو
ٿه رڪه ڪانت ده بي به رامبهه ره موو مرو قايه تي.

پهرياره په يوه سته ڪان بهم لايه نه وه:

۱. ٿايا من رازيم له په يوه نديم به خواهي گهه وره وه؟
۲. ٿايا فه رزه ڪانم به ريڪوپيڪي ٿه نجام ده ده م؟
۳. ٿايا يارمه تي هه ٿار و نه دار ده ده م، هاوڪاري پيشڪه ش ده ڪه م جا
داواي بڪات يان نا؟
۴. ٿايا ٿا مان جگه ليڪم هه يه به هو ي به ده ستي بينم له لايه ني په يوه نديم
به خواهه (گهه ستي جهه ج يان عه مره، روڙووي خو به خشي، نه زو)؟
۵. ٿايا به رده وام له پيشبرڪي ڪاري چاڪه دام؟

چهند ههنگاو پک ده مه وی پیمان هه ستم

بو به از بو نه وه ی لایه نی رۆ حی

- ۱
- ۲
- ۳
- ۴
- ۵

پایه ی دو وه م، که سیی

نم پایه یه خیزان، به یوه ندیه که سیه کان، فیزبوون، گه شت و مؤله ته کان ده گریته وه. نم شتانه راسته و خو کاریگه ریان هه یه له سر ژپانی هه ر تاکنیک له ئیمه. با یارمه تیت بدهم له دانانی شه قل و رووخساره کانی نم لایه نه، دیسانه وه به کۆمه لی پرسیار:

۱. نایا په یوه ندیم له گه ل هاوبه شی ژپان و مناله کانم باشه؟
۲. نایا په یوه ندیم به هه موو خه لکه وه باشه؟
۳. نایا به م دواییانه مؤله تم وه رگرتووه، تا کو هه ندی پشوو به جه ستم بدهم؟
۴. نایا به شیوه یه کی رینکوپینک ده خوینمه وه؟

۵. ئايا خۆم رۆشنىبىر دەكەم بەئامادەبوونم لەكۆرۈ سىمىنارى

رۆشنىبىرىدا؟

۶. ئايا گۆي لە كاسىت و سىدى فىركارى دەگرم، ماددى زانستى

لەخۆبگرن؟

۷. رەنگى ئەو ئۆتۈمبىلە چۆنە كە دەخوازم بىمە خاوەنى؟

۸. دواھەمىن جار كەى بوو بۇ خوانى ئىۋارە مىواندارى ھاورپىيەكم

كرد لەمالى خۆمدا؟

چەند ھەنگاۋىك دەمەۋىچ پىيان ھەستەم
بۇ پىشخستى لايەنى كەسىي.

..... ۱

..... ۲

..... ۳

..... ۴

..... ۵

پايەى سىيەم، پىشەى

پايەى سىيەمىش يەكىنكە لەپايە گىرنگەكانى ژيانى ھاوسەنگ كە
داھاتوۋى پىشەى و توانايت بۇ فېربوون لەپىناۋ باشتىركردنى
ئايندەى پىشەيت دەگىرتەوہ.

چەند پرسىارىنكى دى رىنگات بۇ رۇشن دەكاتەوہ لەم لايەنەدا:

۱. ئايا بەھۋى پىشەى ئىستامەوہ كامەرانم؟

۲. ئايا پلانم ھەيە يارمەتىم بدات بۇ پىشكەوتنى پىشەى؟

۳. ھەنگاۋى ئايندەم چىيە لەپىناۋ جىاكارى پىشەىم و چۇن بتوانم

پىنى بگەم؟

۴. ئايا پەيوەندىەكى باشم ھەيە لەگەل سەرۋكار و ھاوكارەكانمدا؟

۵. ئايا خولانىك ھەن بتوانم بەشداريان تىدابكەم بۇ چاكتىركردنى

ئاستى پىشەىم؟

ھەنگاۋگەلېك دەخوۋازم پىيان ھەلېستم

بۇ پىشخستى لايەنى پىشەى.

- ۱
- ۲
- ۳
- ۴
- ۵

ياپىي جوارەم، ماددى

جىگىر بوونى دارايى، داھات، ئەو وەبەرھىنانەى دەتوانى پىنى
ھەئىستى و پلانى كەنارگىرى ژيانى پراكتىكى (اعتزال الحىاة العملىة)
لەخۇدەگرى.

پرسىارگەلىكى يارىدەدەر:

۱. ئايا ئەو دارايىي بەدەستىدىنى بەسە بۇنەوہى ژيانىكى خۇش و
لەبار بۇت؟

۲. ئايا پلانى وەبەرھىنانى پروژەيەكى تايبەتتە ھەيە؟

۳. ئايا پلانم ھەيە بۇ كەنارگىرى ژيانى كىدارىم؟

۴. ئايا ھەنگاۈگەلىك ھەن لەرىيانەوہە بتوانم داھاتى ماددىم پىتر
بىكەم؟

ھەنگاۈگەلىك دەخوارەم پىتان ھەئىستىم
بۇ پىشخىستى لايىھى ماددى

۱. ....
۲. ....
۳. ....
۴. ....
۵. ....

پایه ی پینجهه، تهندروستی

تهندروستی ئەمانه دهگریتهوه: تهندروستی جهستهیی، کیش،

رژیمی خوراک، نه ریته خوراکیهکان.

ههنووکه - خوینهری بهریز - ئەم پرسیارانه لهخۆت بکه:

۱. ئاستی باری تهندروستیم تاچهنده؟

۲. ئایا بهم دواایانه پشکنینی پزیشکی گشتیت بۆ جهستهت ئەنجام

داوه؟

۳. ئایا کیشم گونجاوه؟

۴. ئایا خوو و نه ریتی تهندروستی ههلهم ههیه بتوانم کۆنترۆلی بکهم

بۆنمونه (وهك جگه ره کیشان، خواردنهوهی مهی، زورخوری، ماده

سرکه رهکان)؟

۵. چۆن ههلسوکهوت دهکهم کاتی پهستانم بهرزده بیتهوه؟

۶. چۆن ههلسوکهوت دهکهم له حاله تهکانی شهکه تبووندا؟

بهوه لامدانه وهت بۆ ئەم پرسیارانه دهتوانی دهست بخهیته سه

ههلهکانت و پاشان ههستیت به راستکردنهوه و چاره سه رکردنیان.

ههنگاو که لیک ده خوارم پێیان ههلبستم
بۆ پیشخستی لایهنی تهندروستی.

- ۱
- ۲
- ۳
- ۴
- ۵

ئهمه ئهو پینج لایهنه بوون که ئهگەر بهههندهوه تهماشات کرد،
کۆششی خۆتت کرد له پیناو وهفاداریت بۆ پێوه وابهستبوونیان، ئهوا
پهیمانته دهدهمی تو چیژ له ژیانیکی خوش و هاوسهنگ و جوان
وهردهگریته.

وهلی ئهگەر بایهخت به لایه نیک دا و لایه نیکی تهرت پشتگۆی
خست ئهوا ئهو کامه رانی و پشووهی دهیخوازیت به دهستی
ناهینیی... باههندی نمونهت بۆ بهینمهوه که له رییانهوه نمونهی
ژیانی ناهاوسهنگ دهبینری.

ئهفس برسلی: گۆرانیبیژی به ناوبانگ، ئهفسانهی دلی لاوانی
روژئاوا. ئهو لاره زۆر تایبهتمهندی ههبوو که زۆریک ئاواتیان بۆ
دهخواست، زۆر دهوله مند بوو، زۆر جوان و قهشهنگ، به ناوبانگ.

هيوای هر شتيك بخوازی دهمودهست لهژیتر فرمانیدا و لهتهنیشتیوه دهبی. بهه موو پنهورهکان دهبی "ئهلفس برسلی" لهخه لکه کامه رانه کانی جیهان بی، نه گهر کامه رانترینیشیان نه بی. لیره دا شتیکی گرنگ دیته پیش ئه ویش ئه وه یه: ویرای سه رکه و تووی ماددی و پیشه یی "برسلی"، که چی هینشتا ژیانی تایبه تیی دروست و خوش نه بوو، ئه مهش به سه لبی کاری کرده سه ر ژیانی به شیوه یه کی گشتی. کوتاییه که شی وهك هه مووان ده زانین، به بریکی زیاده ی هیروین خوی کوشت.

ئه مه کیشه ی هاوسه نگی نه کردنه له نیوان پینج خاله که ی پیشوو، هه مان حالت له "مارلین مونرو" ی خانمه نه کتهری جوان و به ناوبانگ روویدا که ژیانی به دهسته کانی خوی کوتایی پیهات، ئه و له و په ری شکو و هه ره تی لاویتیدا بوو. به هه مان شیوه "دالیدا" ی گورانیبیژیش. نمونه کان زیاترن له وه ی بژمیردرین.

ئه و راستیه هه قیقه تیکی گرنگ ده خاته نیو دهسته کانمانه وه ئه ویش ئه وه یه: نه گهر پایه یهك له پایه کانی ژیانت کاریگهر بوو ئه و به سه لبی له سه ر پایه کانی دی ده شکینته وه و پاشانیش له سه ر ته واوی ژیانت.

دروست وەك ئەو كەسەي لەسەر كورسىيەكى سى قىچ
دانيشتوو، رەنگە بتوانى بۇ ماوەيەك پارىزگارى لە ھاوسەنگىيە كەي
بكات، وەلى زۆر ناخايەنى دەكەوى.

بۆنەو دەي كامەران بى و چىژ لە ژيانى وەربىگى، ھەمىشە دۇنيا بە
لە ھاوسەنگى پىنج پاىە كە. چەند خالىك ھەن وادە بىنم لەم
مەسەلە يەدا ھاو كارىت بكەن:

ا ھەمىشە بەر | مەھر بەو كارەي پى ھەل دەستى يىدار بە،

كاتانىكى زۆر ھەن شتانىك بە بى ئاگايى و ئامادەيى زەين ئەنجام
دەدەين، لەوانە شتانىكى بچوكى وەك دانانى تە لە فون (مۇبايل) يان
مىدالايى كلىلەكان لە جىنگايەك و لە ياد كوردنى ئەو جىنگايە. وي دە چى
شتگە لىنى جەو ھەرى ھەبن وەك ئەو ھى ئىمە لە كاردا ماندوو و
شەكەت دە بىن و وابەستە يىيەكانى ترمان لە ياد دەكەين، جا جەستى
بى يان خىزانى ياخود رۇحى، وەلى لە گەل سەرنجدان و ئامادەگى
زەين و بىدارىي تەواودا دەتوانىن كۆنترۆلى ژيانمان بكەين.

آلهگه ل خۆت بدوی:

هه میسه پرساری لیبکه چون ده توانین پیشبکه وین و جیا بین،
به دهوام پرساری لیبکه له کوی بوه ستم؟ ئایا هه موو شتیك دروست و
به جیه؟ له گه لیدا چاو بخشینه ره وه به پلانه که تدا، ته ماشای
خاله کانی هه له و نه نگیه کان بکه که رهنگه رووبدهن و پلانیکی ناکاو
بو ریکسازی نه وه له و نه نگیه دابنی، بیزارمه به له پرساری
له خۆکردنت:

پیم دهوی؟

کاتی نه و پرساره ده کهیت، ده سته جی ده گوینزریته وه بو
بیرکردنه وه له هه نگاهه کانی چاره سهری کیشه کانت، له وساته دا
هه نگاهه یکی ئیجابیت هه لگرتوو له پیناو هاوسه نگردهنی ژیانته دا، که
ده لینی (بۆنمونه): ده مهوی چیژ له ژیانته یکی ته ندروست وه ربگرم، یان
هه ندی هه له و نه نگیم هه یه له په یوه ندیمدا له گه ل هاوبه شی ژیانم،
یان کیشه م هه یه له گه ل سه روکاره که م، ماندووم ده کات ده خوازم
چاره سهری بکه م، یان ده مهوی ئوتۆمبیلێک بکرم، یا خود کردنی
پروژه یه کی وه به رهینان.

له وساته دا خۆت ده بینه چوو پته ته سه ر خالی سینه می گرنه

ئه ویش بریتیه له "که ی؟".

سه که ی؟

بیر کردنه وه له فاکته ری کات و دواندنی کات شتیکی ئیجایی و
گرنه، هه میسه و بهردهوام بزوینه ره کانی هاندان و پهروشیته
داده گیر سینن.

به وردی دیاری بکه که ی ده ست پیده که ی... که ی له
ئامانجه کانت ده بیته وه (کۆتاییان پیدینی)؟

واده ی ورد دابنی بو ده ستپیک و کۆتایی پیهینان، له دیاری کردنی
کات مه ترسه، ده توانی رووبه ریکی فراوان به جیبیلی بو مرونه ت و
گۆرانکاری له حاله تی نا کاودا، وه لی گرنه ئه وه یه بهرنامه یه کی
زه مه نی روون و ئاشکرات هه بی.

Σ چۆن؟

چۆن ده گمه خواسته که م؟

له کاتی گه یشتنندا به م ویستگه یه ئیدی به راستی ده ستتکردوه
به دانانی هیواو ئاواته کانت له سه ر میزی کار. رهنگه وه لامه که ت

(بەخولىكى زانستى، فىزىۋونى زمانىكى نوى، گەشتىك لەگەل
ھاوبەشى ژىانت، بەرىكردنى بەرنامەيەكى ۋەرزشى ياخود
بەشدارىكردن بى لەيانەيەكى ۋەرزشىدا).

بەدانانى ئەۋ پىشنىارانە، دەستكردوۋە بە بىركردنەۋەى
پراكتىكى ۋ راستەخۇ دەچىتە سەر ئەۋ پرسىيارە گىرنگەى داھاتوۋ،
ئەۋىش ئەۋەيە :

۵ پۆۋستە جى بىكەم بۆۋنەۋەى سەر كەۋتن

بە دەستىپىئەم؟

ئىستا ھەۋو شتىك لەسەر كاغەز نووسراۋە (چىم دەۋى- چۆن
دەتوانم ئەنجامى بەدەم- كاتى پىۋىست بۇ كىردنى ئەۋ كارە چەندە)،
ئەۋەش سەر بار دەكەم: زەين بىدارە ۋ دەروونىش لىۋانە لەپەرۋشى
(ھەماسەت).

لېرەدا تەنھا دەستىپىشخەرى دەمىنىتەۋە، بۇ گۆرانى مەسەلەكە
بۇ ۋاقىيەك كە تىپىدا دەژىت.

ھەنوكە پىويستە لەسەرت ھەنگاۋى پراكتىكى بىنى، بىستۈكى
تەلەفۇنەكە بىگرە بەدەستەۋە و ئەو پەيوەندىيە ئەنجام بەدەكە
ۋادەكات ئامانجەكەت واقىيى بى.

كورسيەك بۇخۇت بىگرە لەخولىكى كۆمپىوتەردا، مېزىك بىگرە
لەچىشتخانەيەكى پەسەندىكراۋتدا بۇ خواردىنى نانى ئىۋارەى تۈۋ
خىزانەكەت، بەشدارىت لەيانەى ۋەرزشىدا نوى بىكەرەۋە.
بەم پىنج خالە دەستت گرتوۋە بە رايەلەكانى گەمەكەۋە...
گەمەى سەركەۋتن.

دیاریکردنی چاره نووس

با پرسسیاریکت لیبکهم که
گرنگیه کی تایبه تی هه یه، نه و
به هایانه ده رده خات که
له دیاریکردنی ئامانجه کانتدا پالت

پیوه داوه!

پرسیاره که م: گرنگترین شتی ژیانت له ئیستادا چییه؟

وه لآمی نه م پرسسیاره بده ره وه و
ته ماشای ئامانجه هه لبرێردراوه کانت بکه
تا بزانی ئایا له بازنه ی بایه خپیدانه کانت
نزیکی یان دوور.

پرسیاریکی تر: ئایا دهروونت ئاواتی بو شتیك خواستوو و

تۆش جهخت کردوه ته وه له به دهستهینانی، کاتی به دهستهیناوه
سه رسامی دایگرتویت و به سه رسورمانه وه له خوتت پرسیه: به راستی
ئا نه مه بوو چاوم تیبری بوو، باشه بوچی وهك نه وه ی پیشبینیم ده کرد
کامه ران نییم؟!

خوينەرى بەرپىز! ئەمە روودەدات كاتى ھەزەت بە شتىكە و ئەو شتە لەگەل بىنەماكانتدا ناگونجى، لەسەر بناغەى بەھا راستەقىنەكان بونىيات نەنراوہ كە ھەرىەكەمان خاوەنىين.

لەوتارىكەدا بەناونىشانى "ژوانىك لەگەل چارەنووسدا" يەكىك لە ئامادەبووان پىيوتم: بەدرىژايى تەمەنم خەونم بەھاوسەرىكەوہ بىنيوہ كە كۆمەلى سىفاتى تايبەتى ھەبى، خەيالم ئاسوودە نەبوو تا ئامانجەكەم بەدەستەينا، وەلى لەدوای روژانىكى كەم لە زەماوەندەوہ چىژى ئەو كامەرانىەم نەبىنى كە خۆزگەم بۆ دەخواست... لەخۆم پرسى: ئاخۇ ھۆكارى ئەمە چى بى؟ لەدوايىدا دەركى ئەوہم كرد (بەداخەوہ لەدوای بەسەرچوونى كات) كە لەوكاتەدا خولىاي ئازادى و سەربەستى و گەشت و تەواوكردى خويندەم، بەداخەوہ لەدوای كەمتر لەسالىك ليك جىابووينەوہ.

ئەم نمونە واقىيە نىشانمان دەدات كە ئەگەر نەيارىي ھەبوو لەنيوان ئەوہى بەفىعلى دەمانەوى و ئەوہى ئارەزووہكانمان دەيەوى، ژيانت دەشيوى، ئامانجە راستەقىنەكانت توشى شىپرزەيى و نااشكرايى دەبن.

بەپپىچەوانەى ئەوئەشەوئە لەھالەتى ھەبوونى ھەمئاهەنگى لەنىوان بەھا و بايەخدان و ئامانجەكان و ئارەزووئەكانتدا، دەبىنى كۆمەلى ھۆكار و پالئەرى زۆرت ھەن بۆ بەدەستەينانى ئامانجەكان.

گرنگتر ئەوئەىە كە كامەرانى و پشوو دەبىنىئەوئە گەر ئامانجەكانت دەستەبەر كىردو و خواستەكانت بەدەيننا.

ئامانجى بەردەوام و ئامانجى دوآھاتوو

ئەو كەسەى تەماشای ئامانجەكان دەكات دەبىنى جورىك لەئامانجى دوآھاتوو ھەن، وەك: (وازەينان لەجگەرەكىشان)، ياخود (فېر بوونى زمان). بەكۆتايىھاتنى ئەوئەى دەخووزى بەدەستەينىرى ئامانجەكە كۆتايى دى.

ئامانجى بەردەوام (وئەك پلانكىشى بۆ ئايندەت) يان (پېشخستنى بارى پېشەىى و خانەوادەىت) يان (پروگرامى ئاينى)، ئەمانە

ٿامانجي هميشه بهردهوامن، بهدرٿيڙايي ڙيان لهگهه مروفدا
دهميننهوه.

بهردهوام ههولبدده ٿامانجهكانت سيفهتي بهردهوامي وهربگرن،
بهوهي رههندي ديکهي قولٿريان پينبدهي. فيربووني زمانيش رنگه
بهدواداچووني خول يان بلاوکراوه ياخود ٿاستي بهرزتري بهداودابي
بو پهرهپيداني نهو زمانه. وازهينان لهجگههکيشان رنگه بهچوونه
نيو يهکيک لهو بانگهشانهي دڙي جگههکيشان دهکرين و وريايي
لهبارهيانهوه ددهن، بکري.

گرنگترين خال لهم مهسهلهيهدا نهويه بهرزترين ريڙهي
سهرکهوتن له ٿامانجه دواهاٿووهکاندا بوٿ دهستهبهردهبي،
مهترسيهکاني پهشيمانبوونهوهي دواي بهدهستهيناني سهرکهوتنيشت
لي دووردهخاتهوه. ههمووانمان دهبينين چهند کهس گهراونهتهوه سهر
جگههکيشان يان قهلهوبوون ياخود ههٿنوٿاني دواي سهرکهوتن،
نهوهش بههوي نهو سستهي سهرگهري کردوون و هاورپيانه به
بهدهستهيناني نهوهي ههولي بو ددهن.

جۆره كانى ئامانجه كان

ئامانجه كان دابەش دەكرين بۇ سى جۆرى سەرەكى ، ئەوانيش :

۱ ئامانجى كورتخايەن:

زۆربەى جار ئەم ئامانجه ۱۵ خولەك بۇ نزيكهى ساليك دەخايەنى... ئامانجه كه ديارىكراو و سادەيه وهك (خوئاماده كردن بۇ كۆبوونە وهيهكى هاتوو- تويژينه وه- پروژەى دەرچوون (مشروع تخرج)- ئاماده بوون له خوليكدا- كرپنى جلو به رگ- گە شتكردن- به دەستهيئانى بريك سامان).

گرنگترين مه سه له له م ريگايه دا ئە وهيه كه به ناياب دەژميردى بۇ مه شتكردن له سەر ديارىكردنى ئامانجه كان و پەرەپيدانى نە ريتى پلانكيشى له لات.

۲ ئامانجه گھەلى ماوه ناوه نەند:

چوارچيوهى زەمەنى ئەم جۆره ئامانجه له ساليكه وه بۇ پينج ساله و برىتتية له (به دەستهيئانى بروانامهى خویندن- گۆرپنى ئۆتۆمبيل- ئاماده كردنى مال).

ئەم ئامانجانە بەردەوامیدانی باشن بۆ ئامانجە کورتخایەنەکان و یارمەتیت دەدات بۆ وابەستەبوون بە بەدەستھێنانی ئامانجەکانتەوہ.

ئامانجگەلی درێژخایەن:

ھەموو ژيانت دەگریتەوہ، پلانی رینگای ژيانت و نەخشەي پەيوەندیت بەخۆت و بەدیھینەر و دەورووبەرتەوہ دەکیشی.

چۆن ئەم رینگایانە لەژياندا بەکاربێنم؟

بانمۆنەيەکی تايبەتي خۆمت بەدەمی لەبارەي مامەلەکردنم لەگەڵ ئەم سێ جۆر ئامانجە و چۆنیەتي سەرکەوتنم لە دەستەبەرکردنیاندا.

ئامانجە کورتخایەنەکان لەژياندا:

ژيانم بەکریکاری لەمیوانخانەيەکی پینج ئەستیرەيیدا دەستپیکرد، لەسەرەتای کارەکه مەدا قاپشۆر بووم، بەلام لەھەمانکاتدا لەبارەي کاروبارەکانی میوانخانەکانەوہ دەمخویند، لەماوہي سالیکیدا بڕوانامەم لەپەیمانگای میوانخانەکانی کاباک-کەنەدا بەدەستھینا.

ئامانجه ماوه ناوه نده کاخ له ژيانمدا:

یه کیك له ئامانجه ماوه ناوه نده کانی ژیانم ئه وه بوو بيمه بهرپوه بهری ئه و چیشتهخانه یه ی کارم ده کرد، پلانی خووم دارشت که به ده ستهینانی چهند پروانامه یه ک بوو نزیکم بخاته وه له ده ستهستنی ئامانجه که م، دیاریمکردن و به ده ستهمینان.

پروانامه له بهرپوه بردنی میوانخانه کاندای پروانامه له ره فتاری مرویدا- فیربوونی زمانی فره نسی- فیربوونی زمانی ئینگلیزی به ره وانی. به فیعلی ئه م ههنگاوانه م دیاریکرد و ده ستمکرد به جیبه جیکردن تا کو سه رجه میانم به ده ستهینا و به ئاواته که م گه یستم و بوومه بهرپوه بهری چیشتهخانه که. ئیدی له و کاته دا ده ستم به کار کرد بو به ده ستهینانی ئامانجه درپژخایه نه که م.

ئامانجی درپژخایه نم ئه وه بوو بيمه بهرپوه بهری گشتی یه کیك له میوانخانه گه وره کان له سالی ۱۹۸۶ دا. ئه م ئامانجه به ده ستهینانی بهر زترین سی ئاستی له بهرپوه بهریتی میوانخانه کاندای خسته ئه ستم، سوپاس بوخوا ئاواته که م هاته دی.

يەككىڭ لە ئامانجە كانم ئەو ەبوو بىمە راھىنەرىكى ناودار،
كە سايە تىھكى ناسراو و خەلاتىكى رىزلىننى زانستى ەربگرم.
لە سالى ۱۹۹۰ دا خەلاتى باشتىن خويندكارى دامەزراوى
مىوانخانە ئەمىرىكىە كان (ئەمىرىكان ھۆتىل) و ئەنجومەنى ئەمىرىكى بۇ
خويندنى نىو مالم بەدەستەيننا.

لە خويندنى و پىشكەوتنىم لە دونىاي بەرپوۋە بردندا مامەو، تا
بىرپارمدا كۆمپانىيائى تايبەتى خۆم بىكەمەو، بۆئەوھى رۆلىكى نوى
دەستپىبىكەم لە ئامانج و بەرزخوۋازى ئەوتۇ كە لە گەل بىنەما و
بەھاكانمدا بگونجىن و ھاوتابىن.

سوپاس بۇخوا ئەمروۋ خاۋەنى بىرىكى باش ئەزموون و فىرپوونم،
بەچىژ و كامەرانىيەو لە خەونەكەمدا دەژىم.

وېرپاي ئەو ئاستەنگ و رىگر و تەھەددىيانەى رووبەرووم بوونەو،
ۋەلى من بىرپارمدا بەسەركەوتوۋىي تەھەددىيەكان تىپەرىنم، بىرپارمدا
بەسەرياندا زال بىم تاكو ئامانج بەدەستەينم.

لېرە دادە لېم:

تۆش ئامانجە كانت بەدەستېنە، دلكارانە
كاريان بۆبەكە، ھەولبەدە بەردەوام لەناختدا
ئامانجى بەھىزى ديار بچىنى و كۆشش بەكى
بۆ دەستەبەر كىردىيان.

ئاگادار بە لەوھى ئامانجە كانت تەنھا ئاوات و خۆزگە خواستن
ياخود مەيل و ئارەزوو بن، ئەوھ كالای ھەژار و نەدارانە.
ئەو كەسانە چەند زۆرن لەنيو بازنەى خۆزگە خواستندا دەژين،
شتىك لەخەونە كانيان نەبووھتە واقىعەك شايانى باس بى.
ھەمىشە كار بۆ ئەوھ بەكە ئامانجە كەت لەبەھا و بنەما
ناوھ كىھە كانتەوھ سەرچاوھ بگرن، بەردەوام لەدەوريان بخولیتەوھ و
لېيان جوى نەبیتەوھ.

دوانزه بنه ما که ی دیار یکر دنی ئامانجه کان

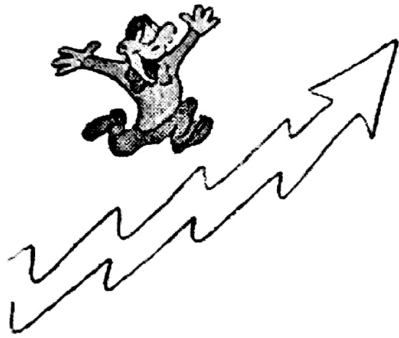
۱ به باشی دیاری بکه چیت ده وی؟

هه موو رو شناییه که چربکه ره وه بو سه ر ئامانجه که ت، دیار و
ئاشکرای بکه، به هه موو ره هه نده کانیه وه، به ئاشکرای
به رز و نزمیه کانیه وه... له کتیه که یدا "چیژی کار- متعه العمل"
"دینس ویتلی" له و مانایه ئاگادارمان ده کاته وه و ده لی: "بوئه وه ی
بگه ینه جیگایه ک ده بی سه ره تا بزانی به ره و کوپوه ده روین".
جیگای پیکه نینه ریکردن ببینین، قول هه لمالین بو گه یشتن به
ئامانجیکی ره هه ند ئاشکرا و به وردی دیاری نه کراو، ئه وه کات و
کۆشش به هه ده ر ده دات.

۲ پتو یسته ئامانجه که ت واقیعی بی و شایانی به ده سه ته یئان بی؟

ئایا وینای پیاوینک ده که ی له ته نیشته زوپایه که وه دابنیشی و پیی
بلی: گه رمیم به ده ری دار و چیلکه ی سوتاندنت ده ده می؟

وتهیه کی نالوژیکی و ناواقیعیه، وپرای نهوه که دیاره که سه دانیشتهوه که چی دهوی (گهرمی)، به لام هه نئاوه کانی بو به دهستهینانی نهوهی دهیهوی ناواقیعیه. له بهر نهوه کاتی ئامانجیک بوخوت دیاری ده که ی، با لوژیکی و واقعی بی و جیگای وه دیهینان بی.

ساره زووی کلپه سه ندوو:

نرخ و بهای نهو ئامانجه چهنده که ئاره زوویه کی کلپه سه ندوو نایبزوینی، ئاره زووی به هیز بریتییه لهو ئوکسجینهی که ئامانجه کان هه لیده مژن تاکو له سه زه مینهی واقع بژین. ئامانجه کان به بی ئاره زووی به هیز، ئامانجه لیکی سستی مردوون و رو حیان تیانییه. هه رده بی ئاره زووت بو به دهستهینانی خه ونه که ت مه یلیکی هه لچوو و ده رچوو بی، به شیوه یه که س نه توانی رایبگری، ته نانه ت خودی خوشت نه توانی بیوه ستینی.

Σ تامانجه كهت بژی.

كاتی تامانجه كهت دیاری ده كهیت، هه ولبده به دریژهی وردده کاریه كانیه وه بیبینی، بیهینه پیشچاو وهك ئه وهی به دهسته هیناوه و به شیکیت لیی.

هینانه پیشچاو و وینا کردن (ته سه ور کردن) جولهی په یوهستی نیوان ئه قلی تاماده و ئه قلی په نهانه.

له بهرئه وه — خوینهری به ریژ — ئاموژگاریت ده كه م هه میسه هه ولبدهی وینه یه کی واقعی تامانجه كهت بژینیته وه، له گه ل وردترین دریژهی تامانجه كه دا بژیت، ده گونجی ئه وه ته ركیزی تامانجه كه له ئه قلی په نهاندا قول بکاته وه، ئه وهش هیژ و پالنهر و په رۆشی پترت ده داتی بو دهسته بهر کردنی.

له زانستی میتافیزیکادا هه میسه دووپاتی ده كه ینه وه كه ئه قل وهك موگناتیس وایه، کاتی خاوه نه كه ی ده بینی ئه وا تامانجه كانی به دهسته دینی (گه رچی به خه یالکردنیش بی) ئیدی كه س و هه لویست و ئه و میکانیزمانه بوخوی کیشده كات كه یارمه تی ده دن له بو به دهسته هینانی تامانجه دیاریکراوه كه ش.

۵ بریاردان:

به گه رانه وه بو خاله کانی پیشوو ده بینین ئامانجه که مان
دیاری کردوو له گه ل مه و دای واقعی بوون و شایان بوونی بو
به دیهینان، ئیستا به روون و ئاشکرای ده یبینی.
هه نووکه دینه سه ر خالی ته وه ره یی که ئه ویش بریتیه له
بریاری به ده ستهینانی ئامانجه که.
ئه و بریاره هوشیارانه یه که به مه یلیکی کلپه سه ندوو وه
ده یانده یین، پیوستی به وه یه جیبه جیی بکه ی تا کو بیته واقعیك
توو خه لکیش له گه لتدا تییدا بژین، پیوست بووه له سه رت ئه م
ئامانجه بخه یته سه ر زه مینه ی واقعی. بریاره که ت به و که سانه بللی
که خوشت ده وین و پروات به خوشه ویستیان هه یه تا کو پالپشتی و
هاوکاریت پیشکesh بکه ن. ئه م هه نگاوه ریگاته بو ئه وه ی
له خه ونه که تدا بژیت، بوئه وه ی بیکه یته واقعیکی به رجه سته.

٦ ئامانجه كهت بنووسه.

من دان به ئامانجی نه نووسراودا نانیم،
ئامانجی نه نووسراو واته خۆزگه و ئاوات،
شتیکی جوانه به لام ئامانجی نووسراو واته
راستی.

"براین تریسی" له کتیبی "فهلسه فهی به دهستهینانی
ئامانجه کان" دا دهلی: "هه موو شتیك به قه له م و کاغز
دهستپیده کات!". به سانایى بلیین: کاتی به سه ری په نجه کانت
قه له م ده گریت ئەوا دوو فاکته ری به هیزت بانگهیشت کردوو
له هیزی مرویی، یه که میان جهسته ییه (کاتی قه له م ده گریت و
ده ستت ده جولینی)، دوو هه میش ئەقلیه کاتی بیرکردنه وه ت سه رقالی
ئەو ئامانجه یه (دهینووسی و دهیخوینیته وه)، هه روو ها دهنگی هاتوو
له ئەقلی په نهانته وه بو ئامانجه نووسراوه که یه کبینه به ردهوام
ده بیته وه.

۷ دانانى چوار چۆپەى زەمەنى

لەگەلمدا خەيالى يارى تۆپى پى بکە
كاتى ديارىكراوى نەبى، خەيالکردن و
بروایپکردنى قورس و نارەحەتە، ھەر و ھە

گۆل (ھدف) وادەى دەستپىك و كۆتايى بۆ دانەنراوھ. ديارىكردنى
وادەى ھەر ئامانجىك شتگە لىكى تائە و پەر گىرنگ و بايە خدارت
پىدەدات و ھك و ابەستەيى و پەرۆشى و ھىز.

و ھلى پىوئىستە چوارچۆپەى زەمەنى لەسەر بناغەى واقىعى

بونىاتنرابى، لەسەر بنەماى وزە و توانايىت بونىاتنرابى.

۸ بەرتوانايىھە كانت بناسە.

زخىرەى بەرتوانايىھە كانت (ئىمكانىيات) رىزبەند بکە، بزانه چىت
ھەيە و پىوئىستىت بەچىيە ھەتبىن. ھەر ئامانجىك كەرەستەى خۆيى
ھەيە، بروانە چ ئامرازگە لىكت لە بەردەستە بۆ بەدەيھىنانى
ئامانجەكەت و ئەوھى پىوئىستتە، بەباشى خۆت بناسە، كاربکە بۆ
بەرگرتنى ھەلە و نەنگى كە لە زخىرەى بەرھە كانتدا دروستدەبى.

9 ناره حهتیه کان دیر | سه بکه و نامادهیت بۆیان هه بی.

مادام ریبوارى دونیای بهرزخوازیت، حهتمیه هه رووبه پرووی ناره حهتی و هه له نگوتن ده بیته وه. سه رکه وتن به سانایی به دهست نایه دهنه هه موو کهس به دهستی دینا. تهنه ئه وانهی توانای خوراکگری و دووربینی ئاینده یان هه یه بو ئاشکراکردنی ئاستهنگ هاتوو هکان و ناماده باشی چاک بۆیان، ئه و که سانه توانستی ته حه دیی و وه دیهینانی ئامانجه کانیان هه یه.

• | پیشره وی بکه:

ئامانجه کانت بخهره سه ر زه مینه ی واقع. هه میشه هه نگاوی یه کهم ناره حهت ده بی. مروؤ له سه ره تای هه ر پرؤژه یان ئامانجه کیدا به رده وام پیویستی به هیزی پالنهر هه یه. هه ر ئیستا ده ستبه که به دهسته به رکردنی ئامانجه کانت به وه ی بیانخه یته سه ر زه مینه ی واقع. به بی دوودلی و خاووخلیچکی هه نگاوی یه کهم هه لبگره، ئه م هه نگاوه به لگه ی هیزی ئامانجه که ته.

1 | پلانه كهت هه ئهسه نكینه

رۆژێکیان كه سێك ویستی بگاته جیگایهك پیداو یستییه كانی بو
ئاماده كرد و هه رچی له گه شته گه یدا پێویستی پێی ده بوو دهسته بهری
كرد، پاشان به خێراییی بهریگا كه یدا رۆیشت روهو جیگا كه،
كه شه كه قورس و نار ههت بوو، بارو دۆخیش ناله بار، وهلی دواجار
هه ر گه یشت. له ویدا كه سێكی بینیی به هیمنی دانیشته بوو و
به به زه ییه وه ته ماشای ده كرد، كاتی حالی خوی بو باس كرد كه چون
كات و كۆششی زوری سه ر فكهردوه تاكو گه یشتوه ته ئه و جیگایه،
پیاوه كه پێیوت: "سۆز و میهره بانیت، ئه گه ر پرسیارت كرد ئه و
یه كێکیان له باره ی پێشبینی ئه و شه مه نده فه ره وه هه والت ده دهنی كه
بو ئیره دیت، خۆت دوور خسته وه له بارگرانی و ماندوو یه تی.

خوینهری به ریز! به ر له وه ی رینگای به ده سه ته ینانی
به ده سه ته ینانی ئامانجت بگه رته به ر دنیابه له وه ی پرسیوته و راویژت
كردوه و به زانیاری و ئه زموونی ته و او پرچهك بوویت پشت و
په نات بی بو گه شته كهت، تاكو كات و كۆششت له شتیكدا سه رف
نه كه ی كه هیچ سوودیكی نه بی.

۱۱ وابهسته بوون (ئیلتیزام):

"زج زجلر" دهلی: "زورجار که خه لک شکست دینن، به هوی که م تواناییانه وه نییه، به لکو به هوی که م وابهسته بوونیا نه وه یه".

"توماس ئە دیسون" دهلی: "زور له حاله ته کانی شکست له ژياندا هی ئەو که سانه یه که په بیان به وه نه بردوووه ئەو کاته ی خویان به دهسته وه داوه چهنده له سه رکه وتنه وه نزیکبوون".

ئە دیسون نه یده توانی گلۆپی کاره بایمان بو دابهینی به بی وابهسته بوون و سووربوونی له دوای کومه لی حاله تی زوری شکستیه وه که پییدا تیپه ریوه. "دیزنی" شاری خه ونه کانی دروست نه ده کرد، "کولونیل ساندرز" دامه زرینه ری زنجیره چیشتخانه کانی (کنتاکی) مان نه ده زانی. ئەم که سانه سه دان به لکو هه زاران جار شکستیان هیناوه وه و دوراون، وه لی وابهسته بوونیا نه به وه دیهینانی خه ونه که یانه وه که خواستیان بووه، به ره و که ناری جیایی بردوون، هه نوو که ش به سه رکه وتوووی له م ژيانه دا سه ربلندانه ده وه ستن.

ھەنوو كە تۆ كەرەستەى پىئويستت
ھەيە بۆ دەستەبەر كىردنى ئەو ئامانچەت
كە پەرۋشى بووى. بائىستا وردتر
دىارى بىكەين ئەو ئامانچانە كامانەن
كە بەفەيلى دەخووزى بەدەستىان
بىنى؟

دەفتەر و قەلەمىك بىنە، ئەو
گىرنگىرىن شتە لەژىانتدا ئەنجامى بەدى،
تۆ پلان بۆ داھاتووت دەكىشى... لىرەدا

شتىك نابىنم لەم كارە گىرنگىرى!۱

ئەو پىنج لايەنەى ژىان كە پىشتىر باسماكىرد (ئانىنى،
تەندروستى، پىشەيى، كۆمەلايەتى، كەسىيى) ھەر پاىەيەك
لەلاپەرەيەكى سەربەخۇدا تۆماربىكە. لەژىر ھەر پاىەيەكدا لىستى
خەون و خۆزگەكانت بنووسە، لەخەونە ئەستەمەكانىش مەترسە،
پاساۋ بۆ خەونەكانت مەھىنەرەو، ھەرچى دەخووزى و بەبالايدا
ھەلدەلىيى بىنووسە، پاشان بەپىيى يەكەمايەتى (أولويات)
خەونەكانت رىزبەند بىكە، سەرەتا بە گىرنگىرىن خەونت دەستپىبىكە

كە ئاۋاتى ۋە دېھقانلىق ھەيە، پاشان كەمتر گىرنىڭ ۋە ...
بە ۋىشۈۋەيە.

لە كاغەزلىكى جىيادا گىرنىڭ تىن ئە ۋە بە ھايانە تۆمىرىكە كە لە ئىيانتدا
پەيرەۋى دەكەي، ۋەك (باۋەر، دىلۋىزى، ئارامگىرنى، خۇشەۋىستى،
ۋابەستەيى...)، چۈنكى ئەم بە ھايانە ئە ۋە سوتەمەننەن كە
خۇراكىپىدەرى ئامانجەكانتنى ۋە ھىز ۋە ۋەزەيان پىدەبەخىشنى.
رىككىرى لە ئامانجەكانتنى بىكە تاكو تەرىب بە بە ھاكانت بىرۈن،
مەبەستى ناياب ۋە دروست ۋە مەردانە ناكىرى بە ھۆكار ۋە سۈنگەي
نامەشروع دەستەبەر بىن. خاۋەنى بە ھاي نەمۈنەيى پىۋىستى بە
ئامانجەلىك ھەيە ھاۋتاي بىرۈبىرواكانى بى.

مۆناغه كانی گه یشتن به ئامانج

- ئیستا تو خاوهنی لیستیکیته له گرنگترین ئامانجه كانی هه ر پینج لایه نه كانی ژیانته، گرنگترین ئامانجی هه ر لایه نیک وه ربگره و له هه ر كاغه زیک بینوو سه به نه ندازه ی كارتی كار- كاغه زیکی بچوك- با به رده وام ئه و كاغه زهت پیبی، ئه وه ی تییدایه له به یانیاندا و له كاتی كار و به ر له خه وتنیسه بیانخوینه ره وه.

وابكه ئه م ئامانجان ه له زهینتدا ئاماده بی، له ویزدانته دا جینگیر و به رده وامیشه له به رچاوت بی.

- پاشان خه یالی ئه و ئامانجان ه بکه، روژانه پتر له سی جار خه یالی بکه... له باره ی چوئیه تی خه یالکردنه وه ئه مه ریگه که یه تی:

له جینگایه کی ئارام و ئاسووده دا دابنیشه و به قولی هه ناسه بده... هه ناسه یه ك هه لمژه له گه ل ژماردنی یه ك تا چوار، پاشان دانه وه ی هه ناسه که دیسانه وه له گه ل ژماردنی تا چوار... چاوه کانت لیکبنی پاشان خه یال بکه ئامانجه که ت به دهسته یناوه، روون و گه وره ی بکه. مه به ست له مه دروستکردنی وینه ی روونی ئامانجه که ته له زهینتدا، زیاد له جاریک ده ییبینی تا ده بیته راستیه کی واقعی...

چەند دەیبینی و تییدا دەژیت لەناختدا شیتگیر دەبی و هانتدەدا بو
بە دەستەپینانی.

- لەبەیانى هەموو روژیکدا هەولبەدە بە دووپاتکردنەوێ ئیجابیەکان
خۆت پرچەك بکەى، ئەو دووپاتکردنەوانە ئامانج و خەونەکەت
لەئەقلی پەنھانتدا جیگیر و چەسپاو دەکەن. وریابە! پێویستە
دووپاتکردنەوێکان ئیجابی بن، لەئەقلی ئامادەشتدا، وەک: (من
دەتوانم ئامانجەکەم دەستەبەربکەم - من بروام بەتواناییەکانم هەیه
لەبو سەرکەوتن - من بەهیزم و توانای کردنیم هەیه).

- وەها جولە و هەلسوکەوت بکە کە بەراستی ئامانجەکەت
بە دەستەپیناوە، بە سەربلندی بەژیاندا ری بکە، بوونی خوشی
گەشبینی هەلبمژە، وەک ئەوێ بژی کە شکست بو تۆ نەخولقاوێ،
سەرکەوتن زۆر لیت نزیکە، تەنھا مەسەلەکە کاتە دەنا لەنیو
دەستەکانتدا دەبی.

چەند وەها هەلسوکەوتمان کرد کە ئامانجەکەمان بە دەستەپیناوە،
هیندەش دەروون و ئەقلی پەنھانمان لەسەر ئیجابی بوون و گەشبینی
و هیواداری هانداوێ.

- ریسای (ده) که به کاربینه! رۆژانه شتیک بکه تهنه ۱۰ سانتیمه تر له ئامانجه کهت نزیک بخاته وه، له گهله تپه رپوونی کاتدا ده بیننی که به راستی پیشکه و تنیکی به رچاوت خولقاندوووه.

زۆر به مان له سه ره تا کان و ههنگاونانی یه کهم ده تر سین، هه ول بده به سه ر کیشه ی سه ره تا دا زال ببی، به وه ی به هیمنی و رمانه وه رووبه ری فراوان به ره و خه ونه کهت ببری.

رووبه رگه لی ساده ی نه بینراو، به لام له گهله کاتدا ده بیننی بوونه ته ههنگاوانیکی گه وره که بو کۆتایه یینان به ئامانجه کهت و گه یشتنت به مه به سه کهت هانتده دا.

- به رپر سیاریتی له نه سه تو بگره، به توانابه بو دانی ئه رک و تیچوونه کانی ئامانجه کهت. هه میسه به شیک به له چاره سه ر، نابی ده سه وسان بوه ستی له به رده م کیشه کتوپر و نا کاوه کاند، لومه ی شه وانی دی مه که له سه ر هه له کانیان و خو ت به دوور مه گره له له نه سه تو گرتنی به رپر سیاریتی. ئازایه کی پیشره و به، وره به رزی پیویستی به پیاوی ئازا هیه. "باوه رداری به هیز لای خوا خوشه ویستتره له باوه رداری لاواز".

رىنگاى بەرەو ئامانجىت

۱. لىستى خەونەكانت تۆماربىكە و بەلايەنى كەمەو دە خەون لەوانەى دەخووزى بەدەستيان بىنى بنووسە.
۲. بەپىنى يەكەمايەتى خەونەكانت رىزبەند بىكە.
۳. بنەما و بەهاكانت تۆماربىكە.
۴. لىستىكى نوئ بۇ خەونەكانت تۆماربىكە، ھاورپى لەگەل لىستى بەهاكانت.
۵. لانى كەم بۇ ھەر ئامانجىك سى ھۆكارى پىويست بنووسە كە و دەھا لەئامانجەكەت دەكەن زەرور بى.
۶. ئەو كىشانە بنووسە كە پىشبینى دەكەيت رووبەرپووت بىنەو دەكەت كاتىكدا تۇ بۇ بەدەستەينانى ئامانجەكەت ئەو رىنگاينە پەيرەودەكەيت كە دەخووزى بەھۇيانەو بەسەر ئەو كىشانەدا زال بى.
۷. ئامانجەكانت پۆلین بىكە بۇ ئامانجى كورتخايەن، ئامانجى ماو دەناو دەند و ئامانجى درىژخايەن. كاتى ديارىكراو بۇ دەستەبەركردنى ھەر ئامانجىك دابنى.
۸. بەبەردەوامى رىككارى ئامانجەكانتدا بىكە. با پلانى جىبەجىكارىت مرونەت و قابىلىيەتى گۆرپىن و رىككارى ھەبى بەپىنى پىشھاتە ناكاوەكان.

لە كۆتايىدا..

پىرۆزبايت لىدە كەم - خوينەرى
بەرىز - ئىستا تۆ خاوەنى بەھىزترىن
ھۆكارە كانى بەدەستەينانى ئەوھى كە
دەيخوۋازى. كىلە سەرە كىھە كانى
بەدەستەينانى ژيانى ھاوسەنگى
كامەرانت ھەيە.

ھەموو ئەوھى لە سەرتە ئەنجامى بەدى ئەوھى كە ئىستا و بەر
لەھەر كاتىكى دى خۆزگە و خەونەكانت بخەيتە سەر كاغەز.
لەگەل خەونەكەت رووبەر رووبىتەوھە، لەنزىكەوھە بىزانى و
بىناسى... ئايا فىلى "بەيانى دەيكەم" داىپۆشيوپىت؟
بەيانى دەبم. بىرپارەكە بىرپارى خۆتە... خەونەكەشت خەونى
خۆت.

قەدەرىش ھەمىشە لايەنگرى كەسە جىددى و دىل سۆزەكانە.
تۆبە.

بەرئۆه بىر دنى كات

ئازادبوون له خورافهى نه بوونى كاتى ته واو،
يه كه مين ويستگه ي ده رچوونه به ره و ژيانىكى رىكو
رىكخراو و قوستنه وه و به گه رختنى نمونه ييانه ي
كات و بو ژيانيشه به شيوه يه كى گشتى...

د. ابراهيم الفقى

ستراتیژی به‌رێوه‌بردنی کات

کات گرانبهاترین شته که لهم
ژیانه‌دا هه‌مانه... به‌وه‌ی که ئیمه هونهر
ده‌نوینین له به‌فیرۆدان و کوشتن و
زیاده‌رۆپی کردن تییدا، باکمان نییه
به‌وه‌ی که له‌راستیدا ئیمه خۆمان
ده‌کوژین، وه‌ك ده‌لین کات زیانه.

خورافه‌یه‌کی بلاو له‌نیو خه‌لكدا هه‌یه ئه‌ویش ئه‌وه‌یه که ده‌وتری:

”کاتم نییه“.

که‌سانیک ده‌لین: ”رۆژیک دی کاتی فراوانم هه‌بی بو

به‌ده‌سته‌ینانی ئه‌وه‌ی تییدا دواکه‌وتووم“.

”رۆژیک له‌رۆژان کاتیک ده‌بینمه‌وه ریم بدات مۆله‌ت وه‌ربگرم،

یاخود ماوه‌یه‌کی درێژتر له‌گه‌ل خیزانه‌که‌م به‌سه‌ر به‌رم، یان بو

خویندنه‌وه‌ی کتیب یاخود موماره‌سه‌کردنی وه‌رزش“.

رۇژىك كەسىك پىيوتىم: "۲۴ كاترۇمىر بەس نىيە بۇ كىردنى ئەۋەى

دەمەۋى لەرۇژىكىدا ئەنجامى بدەم!"

ئايا بەراستى لەژمارەى كاترۇمىرەكانى رۇژدا كىشەيەك ھەيە،

ئەۋكاتەى بۇمان رەخساۋە بەس نىيە بۇ بەئەنجام گەياندىنى ئەۋ

كارانەى كەۋتونەتە ئەستۇمان، ياخود كىشەكە لە رىكنەخستنى

كاتەكانمان و مامەلە لەگەل نەكردنىدايە بەشىۋەيەكى پىشەگەرىى؟

– لەۋشتانەى دانپىدانراۋە ئەۋەيە كە ھەر تاكىك لەئىمە

لەرۇژىكىدا ۲۴ كاترۇمىرى ھەيە، دەۋلەمەند و ھەژار، كامەران و

كەساس، پىاۋانى كار و گسكدەران.

ئەگەرچى ھەموۋانمان لەۋ برە كاتەى ھەمانە ھاۋبەشىن، ۋەلى

زۇر جىاۋازىن لەچۇنىەتى بەكارھىنان و سەرفكردنى ئەۋ كاتەدا.

لەتۋىژىنەۋەيەكدا كە "مايكل فورتىنو" – پىسپۇرى ئەمىرىكى

لەبەرىۋەبىردنى كاتدا – ئەنجامىدا و ۲۰ سالى خاياند، بىنى كە

كەسى ئاسايى كاتەكەى بەمشىۋەيە سەرف دەكات:

۷ سال لەگەرماۋدا، ۶ سال لەسەر مېزى نانخواردن، ۶ مانگ

لەچاۋەرپىكردنى ھىماكانى ھاتۋچۇ، ۱۲۰ كاترۇمىر لەشۇردنى

دردانەكانىدا.

هه ره له توپژینه وه که ی "فورتینو" دا هاتوو که رۆژانه مروژ
خولهک له گهله هاوبهشی ژیانیدا دهووی، تهها نیوخولهکیش
له قسه کردن له گهله منداله کانیدا.

به پینی نهو ژمیرکاریه دهلیم نهو که سهی ته مهنی دهگاته ۸۰ سال
تهها ۲۴۰ کاتژمیر (واته تهها ۱۰ رۆژ) له ناخاوتن له گهله
منداله کانیدا به سهرده بات.

واتا و مه به سستی نه م ئاماره:

نهوهی دههوهی بیلیم وجهختی له سهه بکه مهوه نهوهیه که
کیشهی بنه ره تیمان نه بوونی کاتی تهواو نییه بو کردنی نهوهی
دهمانهوهی جیبه جیبی بکهین، به لکو له به گه رنه خستنی کاته
به شیوهیه کی نمونهیی و دروست بو کردنی نهو کارهی دهبی بیکهین.

ئازادبوون له نه فسانهیی نه بوونی کاتی
تهواو، یه که مین ویستگهی دهه چوونه
به ره و ژیانیکی ریکو ریکخراو و
قوستنهوه و به گه ر خستنی نمونه بیانهی
کات و بو ژیانیشه به شیوهیه کی
گشتی.

به ههده دهه رانی کات

سه رجهم ژیاره مرویبه کان گرنگی و بایه خلی کاتیان
 دوو پات کردوو هته وه، هه موو فه یله سوف و داناکان
 وریاییان داوه له مه ترسی زیاده رویی تیییدا و
 به فیروونه دانی.

له ئاینی ئیسلامیشماندا ده بینین پیغه مبهه (درودی
 خوای لیبی) جه ختی له مه ترسی به فیروودانی کات
 کردوو هته وه به وتهی (نعمتان مغبون فیهما کثیر من
 الناس الصحة والفراغ). مه بهستی پیغه مبهه (درودی
 خوای لیبی) نه وهیه که دوو به خشش له لایهن خواوه
 به خشراوه ته مرووف، وه لی نمونه بیانه وه گه ری ناخات.
 نه و دوو به خششهش بریتین له : (ته ندروستی و
 کات). که سیك نییه کات و ساته کانی

به فیروودات، چونکه له راستیدا ژبانی
 خویه تی ده یکوژی... یان وه ک زانی
 پایه دار "حسن البصری" وتویه تی: "ته
 ناده میزادا! تو روژانیککی، گهر روژینکت
 رویشت به شینکت ده پروات."

ئاقل ئهوكه سهيه كه كاته كهی به شیوهیه کی نمونه یی و رینکخراو ده قوزیته وه، رینادات شته بچوکه کان به کاری بینن ته مه نی داگیر بکه ن.

بۆ چی کاته کانمان به هه ده ر ده جن؟

گه ر کات فاکته ریکی جه وه هری بنوینی بۆ هه ریه که مان، ئیدی بۆ چی زۆر به ی مروقه کان کاته کانیا ن به بیهووده به فیرو ده ده ن؟! به ته ماشا کردنی واقعی مروقه ده بینین دوو فاکته ر هه ن به شیوهیه کی گه وره کاریان کردو ته سه ر خه لک و پالی پیوه ناو ن بۆ ئه و له به رددانه به سوئییه ی کات، ئه وانیش (به ها و نه ریته کانن). تو - خوینه ری به ریز- بیرو برواییه کانت له دوو سه رچاوه ی سه ره کیه وه به ده سه ته یناوه، ئه وانیش:

دایک و باوک:

ئه وه ی داویانه به گویتدا له باره ی کاته وه و ئه و رایانه ی ده ریا نبرپوه له باره ی چۆنیه تی مامه له کردن له گه ل کاته کانتدا، هه روه ها له رپی مامه له کردنیان له گه ل کاته کانی خویندا.

تیبینیگراوه خیزانیك كه ههستی ریکخستنی کاره یه که مینیه کان و مامه له کردنی نمونه یی له گهلا کاتدا له ناخی مناله کان (رۆله کاندا) بچینی، ئەوانیش به هه مان شیوه به باشی مامه له له گهلا کات ده کهن و کات به فیرووی نادهن، رۆله کان ههستی بایه خداری کاتیان لادروست ده بی له گهلا ئاره زووی زیاده رووی نه کردن و به فیروونه دانی. به پیچه وانه شه وه ئەو خیزانانه ی به په شیویی و بایه خ نه دانه وه مامه له له گهلا سه عاتر میره کاندا ده کهن، مهیلی به هه دهر دانی کات له ناخی رۆله کانیاندا ده چینن و به های راسته قینه ی کاتیان له لا ده کوژن.

ک ده ورو به رت:

ئه ندامانی خیزان، دراوسی، هوکانی راگه یانندن. به کورتی ئەو کومه لگایه ی تییدا ده ژیت ئەگه ر قه ناعه تی به بایه خ و گرنگی کات نه بوو، به دلنیا ییه وه تاکی نا ته ندروست له مامه له کردنیان له گهلا کاتدا دروست ده بی.

به داخیکی زۆره وه ئیمه به م بیرو بپروا و به هایانه وه ده ژین که له ژینگه و دایک و باوکمانه وه بو مان ماونه ته وه، زیاد له وهش نااگا هیانه له ناخی رۆله کانیاندا ئەم ههسته ده چینین، تا ده بیته

میراتیکی قورس و گران، کاری خوی دهکات له سه رینگریان له گه شه کردن و پیشکه وتن.

بوئه وهی له باز نه یه کی به تالدا نه سور پینه وه، یه کیك له گرن گترین نه وه ههنگاوانه ی ناموژگاریان له باره وه ده دم، تیکشکاندن ی نه و بیرو پروا و به هایانه و باوه رنه بوونه به وهی کات به هادارترین به خششی ژیانه.

له دوای نه ریت و به هاکان فاکته ریکی دیکه ی گرن گ دی هو کاری به فیر و ده ری کاتمانه نه ویش دید و تیروانینی سه لیه بو خود.

تو که بهرنامه ریژکراوی له سه ر نه ریتی (سه لیبی و ئیجابی)، نه وه له خیزان و ژینگه تایبه تیه که ته وه به ده سه تهیناوه. نه م بهرنامه ریژیه کاری کردووه ته سه ر بیرو پروایت له ناتوانایت بو ریکخستنی کاته که ت و مامه له کردنی ئیجابیانیه ی جیددی له گه ل سه عاتر میردا. هیشتا نه و پروایانه ت سه رت لیده دن هه رکات بانگت له خوت کرد بو ریزبه ندیی کاره یه که مایه تیه کان و ریکخستنی ژیانته، ورته

دهرۆخینی، نارهحهتی و گرانی ئهوهی دهخوازی پیی ههلبستی
وهیادت دینیتتهوه.

دهگه ریمهوه و دووپاتی دهکه مهوه وهستان له بهردهم تهوژمی هزری
سهلبی و بهرهنگاریکردنی، تهنها وابهسته بوونی جیددی به فیروون
و به جیهینانهوه توانای ویرانکردن و له ناو بردنی دهبی.

بوچرکاتت به هه ده رده چر؟

- ۱
- ۲
- ۳

سهوده کانی ریکخستنی کات

۱. کۆنترۆلکردنی رۆژه کات، کاتی رۆژه کات دهستیپێدهکەیت و وینایهکی روونت دهبی له سه ره نه وهی له میانهی ئه و رۆژه دا دهیکهیت، هه یزیکت دهبی بۆ به رپۆه بردنی ئه و پێشهات و ناکاوانه ی که رووبه رووت ده بنه وه یان هه ولی ریکریت ده دن.

۲. ده رفه تی وه گه ر خستنی نمونه ییانه ی رۆژه کات ده داتی که به رنامه یه کی روون و ئاشکرات هه بوو بۆ به رپۆه بردنی کات، له راستیدا چاویلکه یه کی بیکه ردت هه یه له میانه یه وه به روونی ده روانیته رووبه ره به تاله کانی کات، ئه وه شه یارمه تیت ده دات له وه گه ر خستنی نمونه ییانه ی کاته کانت و په رۆشی و وزه ت پێده دات بۆ مامه له کردن له گه ل هه ر خوله ک و چرکه یه کدا.

۳. ریت پێده دات له دۆزینه وه ی کات بۆ کۆبوونه وه و خۆشی به رپۆه بردنی دروستی کات و اتلیده کات کاتی فراوانت هه بی بۆ ئاوردانه وه یه ک له خه یزانه کات، هاو رپیانته، ئه وه ش یارمه تیت ده دات له په ره پێدانی چالاکیه کۆمه لایه تیه کانتدا، سه رباری بوونی کات بۆ خۆبندنه وه و خۆشی و رابواردن...

ب. نه بوونی په روشنی: گهر که سینکمان په روشنی پیویستی نه بوو
بو نه جامدانی کاریک، خو ی ده بینیته وه که له کاره که
دوورده که ویته وه و هه ولی خو لی رزگار کردنی ده دات.

ت. ترس: ترس هانته دات بو کار دواختن، ترس له شکست یان
گالته پیکردن و اتلیده کات نه جامدانی کاره که دوابخه ییت، روژ دوا ی
روژ و کاترمیر له دوا ی کاترمیر دوا ی ده خه ییت.

ک تیکه لېوونی بایه خی مه سه له کان:

زور له خه لک کاره یه که مایه تیه کانیا نازانن، چی پیشده خه ن و
چی دوا ده خه ن، به کام کار و مه سه لانه ده ست پیده که ن، ده یانه وی
چی بکه ن و چیش پیویسته دوا بخری.

نهم دزه لای که سانی روونبین شراوه نییه. مروؤ سه رسام ده کات
له کاره که ی، کاری که م بایه خ ده کات و بایه خدارترینه کان
وازیدینی، له گه ل مه سه له بینرخه کاند کارلینک ده کات و گوینادات
به مه سه له مه زنه کان، له زور به ی کاتدا که سی ئیمه به تاله و هیچ
شتیک ناکات.

۳ نەبەۋنى يىر كۆيى (تەركىز):

دەست بەكارىك دەكات و پاشان لەكاردەۋەستى بۇئەۋەى
پەيۋەندىەكى تەلەفۋنى ئەنجام بدات، ياخود كارىكى تر بكات.
ئەۋە كاتىكى زۇر بەفیرۋدەدات.

۴ نەبەۋنى تۋانایت لەبۆۋتتى "نا":

ئەۋ كەسەى شەرم دەكات لەرەتكردەۋەى ئەۋ سەردان و داۋەت
و وتووئزانەى وادەى پىشتريان نىيە، خۇى بە ونبوو دەبىنىتەۋە،
ئاتوانا لەخاۋەنبوۋنى جەۋى كاتەكانى.

۵ بىرینە ناكاوەكان:

پەيۋەندىەكى تەلەفۋنى ناكاو، ھاۋرىيەك بەبى وادەى لەپىشىنە،
ئەم پىپرېنانە بىركردەۋەى زەينىت دەچرىنن، زۇر لەكاتىشت
دەبەن.

٦ ھەول و تەقەلاى دوو بارە بوو ھە.

بە ھەوى لە شتىكدا شەكەت دەبى، وازى لىدىنى بوئە ھەوى شتىكى تر بگەى، پاشان جارىكى تر بو كارەكەى سەرەتات دەگەرپىتە ھە. ئەم مەسەلەيە واتلىدەكەت توانايەك سەرف بگەى، دوو ھىندى ئە ھەوى پىويستە سەرفى بگەى.

٧ بلانى ناواقىعى

بە ھەوى بە شىوئەيەكى نارىكوپىك پلان بكىشىن و كاروبارە كانمان رىكبخەين، ئە و كارەى پىنج رۆزى دەوى رۆزىك يان دوو رۆزى دەدەينى، كار و مەسەلەيەكيش دوورۆزى بوى چوار يان پىنج رۆزى دەدەينى، ئە مە دەكرى پە شىوى لە ژياندا بلاوبكاتە ھە و كاتىشت بە ھەدەر بدات.

٨ نەبوونى ياسا:

كاغەزەكانت پەرشوبلاون، پىداويستىەكانت پىشتگوى خراون، ھەمىشە و بەردەوام لە دووى مۇبايل و كليل و جانتاي كارت دەگەرپى... ھەموئەمانە شتگەلى سادەن، ھەلى كاتت بە فىرۆ دەدەن.

بىگومان دزى دىكه هەن بۇ دزى ھەلكوتتە سەرت، بەلام ئەوھى
باسكرا مەترسيداتر و بەھىزترىنيانن.

گرنگتريخ كات بە فيرۆدە رەكاخ لە دىدى تۆوھ:

۱. ... زۇجور... كەھ... سەرت... ..
۲. ... زۇفۇر... بە... كار... كەھ... سەرت... ..
۳. ... جە... ئېشىش... بە... كەھ... سەرت... ..

رینگای نمونه یی بو مامه له کردن له گه دزانی کاند

چۆن له گه ده ر دی کار دوا خستندا مامه له بکهین؟

گه تۆ له وکه سانه ی له سی جار زیاتر کاره کان دواده خه ن، ئه و
خاوه نی کیشه ییت و پیویستی به چاره سه ر هه یه. چاره سه ری
دوا خستنی کاریش سه ره تا به هه له وه سته کردن و چاوخشان دهنه وه ده بی
به و کاره ی دوا ی ده خه ی و ئه مرۆسه بی پیده که ی، پرسیار
له خو کردن له باره ی سوود و که لکی ئه م کاره و بایه خه که ی، ئایا
کاره که گرنگه یان ده کری که سیکی تر پیی هه لبستی، یا خود گرنگ
نییه و له پاشان هه لده وه شینریته وه؟ ئه م هه له وه سته به هه نده رووبه روو
ده تخاته به رده م کاره که ت و رووبه ریك ناهیللیته وه بو ته مبه لی یا خود
هه لاتن له به نه نجام گه یاندنی کاره که ت.

بە باشى كارە يەكە ماپە تىپە كان ديارى بىكە.

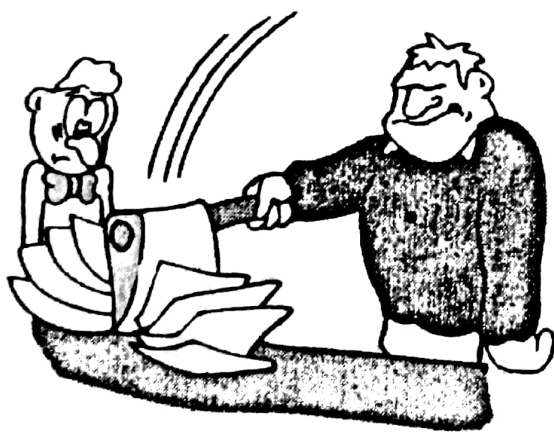
فېرىبە چۈن خىشتە بۇخۇت دابىنى كە كارە كان و ئەوھى دەخووزى ئەنجامى بەدى لەخۇبىگىرى. خىشتە كە دابەش بىكە بۇ سى خانەى سەرەكى، وەك ئەوھى لە بەردەمتدا روون كراوھتەوھە.:

كاروبارى ئاسايى	گرنگ و بى پەلە كىردن	گرنگ و بەپەلە	
سەردانى خىزانى	سەردانى ماوھماوھى كارمەندان	كۆبوونەوھى كۆمپانیا لە ۸ بەيانىدا	۱
رۆيشتن بۇ يانە لەگەن خىزاندا	ئامادە كىردنى ياداشتنامە	تەلەفۇن كىردن لەگەن كارئاشنا × سەبارەت بە....، كاترمىز ۲ ى پاش نيوھرۇ.	۲
خويندەنەوھى كىتىب.	پلانكىشى بۇ پروژە	كۆتايىيەننى راپۇرتى × و پىشكە شكىردنى بە ئىدارە لە كاترمىز ۳ ى عەسردا.	۳

دەكرى لەگەل ئەم خىشتە يەدا بەمرونەتەوھە مامەلە بىكرى
بەجۇرىك كە لەگەل تۇدا بگونجى. ئاگايى دەدەم لەسەر پىويستى
حساب كىردن بۇ پىپىرىنە ناكاوھە كان. وابەستە بوونىش دووپات دەكەمەوھە

به کردنی کارهکان به پئی ریز به ندیی نیو خشته که و کوتایی پیهینانی
به رهوهی بچیته سهه کاره که ی دواتری و... به وشیهوهیه.

جهختی نهو او بکه رهوه سهه نهوه ی لهتیه دهسته کانتدایه.
ری مهده بیررۆیین به شیک لهزهینت ببات، گهر به مهسه لهیهک
دهستت پیکرد کار بو کوتایی پیهینانی بکه. گهر ههستت به
بیررۆیشتن کرد، به ره مهکانی کوتایی پیهینان به کاره که وهیادی خوت
بهینه رهوه و ههول و کۆشش بکه به هیزتربی له هاندهرانی ته مبهلی و
سستی که سهردانت دهکن و به دوووت دهکهن له باره ی
کوتاییهینان به کاره که ت.

مێری وتی "نا" بیه:

فیرببه له بهردهم هه موو
ئهوهی دهیهوی کاتت
به ههدهر بدات و بی ئهوهی
مافی هه بی لئی بخوات

بلیی "نا" ... ئاگادار به به ره وهی بلیی به لی و خشته ی کاره کانت

به شتگه ليكى ناگرنگ قهره بالغ بكهى، دوودل مه به له ترسى ئه وهى
نه بادا ئه و كه سهى پيى ده ليى نا توره ببيى، دواى ماوه يهك
له شيوازه كهت تيده گهن و دوا جاريش تو براوه يت له وتنى وشهى
"نا".

پلانكيشى لوزيكى:

به رله وهى ده ست به پلانكيشى بكه يت، به باشى كاغه زه كانت
ريكبخه، واقيعى به له دياريكردنى ئامانج و پلانه كانت، لوزيكى به
له دياريكردنى كاتى پيويست بو ههركاريك، وهك باسمانكرد
دووباره كردنه وهى پلاندانان واته به هه ده رچوونى كاتيكي تر.

له گهل بو نه كوومه لايه تيه كاندا به به هتيزى مامه له بكه.
بو نه كوومه لايه تيه كان ده رگايه كى گرنگن بو ناسينى خه لك و
كرانه وه له گهل ئه وى دى، به لام يه كي كيشه له گرنگترين كات
به فيروده ره كان نه گهر به شيويه كى جيددى و يه كباوه رانه مامه له مان
له گهل نه كردن. له به رئه وه گرنگه به چاويكى پشكنينه رانه پروانيتها
رووداوه كوومه لايه تيه كه، بو نه هايهك هه ن ده توانى به بى زيان

ههنگا و گهلی کرداری و ساده

بیانویان بۆ بینیتهوه و کهسیک له جیی خۆت بنیری... بۆنه ی دی
هه ن نامادهیان دهبی و پاش ماوهیهکی کورت مۆله تی رویشتن
وهردهگری، گرنگ نهوهیه وانه کهیت نه و بۆنانه له نیو دهریای
خۆیاندا نقومت بکه ن.

نه مانه هه ندی ئامۆژگارین ده کری له ریپانه وه دژ به دزانی کات
پاریزگاری له کاته کانت بکه ی... دیسانه وه جهخت ده که مه وه بوونی
قه ناعه تت به گرنگی نه و خوله که ی تییدا ده ژیت پالنه ر و وره به رزیت
ده داتی بۆ پاریزگاری کردنی ژیان و کانت، له وه ی به هه ده ر نه چن.

پرسیاره گرانه که:

چی ده کهیت نه گه ر ئاشکرات کرد ته نها
شه ش مانگ ده رفه تت له به رده مدا ماوه بۆ ژیان
له سه ر رووی زه وی؟!

رهنگه پرسیاره که رادهیه ک له سه یریتی و ره شبینی و له وانیه
ئازاریشی تییدا بی، وه لی هه ندی راستیمان بۆ روئن ده کاته وه.

ئايىا بىرت لەوۋە كىر دوۋەتەۋە گەر رۇزانى
تەمەنت تەنھا ئەو رۇزە دىيارىكراۋانە بن لە گەن
كى بەسەريان دەبەى؟

چۇن بەسەريان دەبەى؟
ئەو كارانە كامانەن كە بەخىرايى ئەنجاميان
دەدەيت؟

ئەو كارانە كامانەن كە بەخىرايى رادەپەرى
بۇ جىبە جىكردىيان يان سازاندن ياخود
رىككارىيان؟

وہ لآمدانہ وہت بۇ ئەو پرسىارانە لايەنى تارىكى بىر كىردنە وہت
رووناك دەكاتەوہ.

هەۋالت دەداتى گەر كارىك ھەبى و پىۋىست بى ئەنجامى
بەى، ھاورپىيەكت پىۋىستى بە ئاشتىكردنەوہ ھەيە، كە سانىكى
نزيك ھەن زەمەنىك تىپەرىۋە بىئەوہى سەردانىان بىكەى.

به ریڤوه بهاری کات

بۆ ده مه زه رد کردنه وهی هیممهت و
ورهت، ئاماده کردنی بۆ ئه وهی ببیته
پیشه وایه کی باشی کاته کهت، وریای
ئه مانه ی خواره وه به :

● بریار بده تۆ ده بیته به ریڤوه بهاری نایابی کاتت، نا بۆ ئه مرۆ
سبه ی و دوا خستن و کاتی به فیروچوو.

● هه والی ئه م وره یهت به ده ور بهرت بده و داوایان لیبکه یارمه تیت
بدن.

● له زه ینتدا وینه ی خۆت بکیشه دوای ئه وهی توانیوته کۆنترۆلی
کات و مامه له له گه ل کردنی بکه ی به پیشه گه ریی و شاره زایانه وه.

● خشته ی کاره کان ئه نجام بده که پیشتر باسمانکرد، بیکه ره
شیوازی ژیا نی روژانه ت.

● زوو بنوو و زووش له خه وه هه سته، له به یانی زوودا ئه قلی په نهان
پتر ئاگایه.

● بهر له ده ستردن به هر ههنگاوێک، هه موو ئه وهی له میانه ی
ئه وه ههنگاوه دا پێویسته ئاماده ی بکه (کۆمپیوتهر، قه له م،

راسته، ...)، ئەو دەوورت دەخاتەو لەپەرتبوونی زەین و بەفیرۆدانى
كات لە پشكنين و گەران بەدووی شتە ونبووەکاندا.

● پروژە گەورەکان دابەش بکە بۆ پروژەى بچوک، بەش بەش
جیبەجیبیان بکە تاكو بەتەواوى كۆتاييان پيدينى.

● ستراتيجى دە خولهکه که به کاربينه! ئەگەر کارىکت هەبوو دەبوو
پيى هەلبستى، بەلام دەروونت داواى دواخستن و پشتگوى خستنىت
ليدهکات، که ميک سرهوت بەخۆت بده، پاشان دەست بەکاره که بکە
بۆماوهى تەنها دە خولهک. بەمشيوهيه که جاريكى تر دهگەرپيستهوه
سەرى، دهگەرپيستهوه بۆ تەواوکردنى ئەوهى دەستتپيکردوو،
قورسايى سەرەتا كۆتايى دى سەرەتاکان تادوور، گران و جارسکار
دەبن.

● هيژى بەرنامەريژى کهسى به کاربينه، لههه موو روژيکدا بوخۆتى
دووپات بکەرەوه که تۆ بەرپۆه بەريكى نايابى کاتى، بهوهى تۆ
بهجيدديه تەوه تواناي کارليکت ههيه لهگەل ژيانت.
دووپاتکردنهوهى زياد له جاريكى ئەم پهيامه وهها له ئەقلى په نهانت
دهکات پشتيوانيت پيشکەش بکات بۆ بەدەستهيانانى ئەوهى
دهيخوازى ئەنجامى بدهى...

ہمیشہ بہ خوت بلز

من بہ شیوہیہ کی ریگوپیک مامہ لہ لہ گہل کاتمدہ دہ کہ م.

من بہ بہردہ وامی و نایابی پیشدہ کہ وم.

من بہ راستی بہ شیوہیہ کی باش و ریگخراو مامہ لہ لہ گہل کاتمدہ

دہ کہ م.

© ہیژی ۲۱ بہ کاربینہ! ٹہوش بہ مہ شقکردن لہ سہر نہ ریتہ کانی
ریگخستنی کات بؤ ماوہی ۲۱ رۆژ، (بہرنامہ ریژی کہ سیی،
ستراتیژی دہ رۆژہ کہ، خستہی کارہ یہ کہ مایہ تیہ کان) بہ ریگوپیکی و
بہوردی بؤ ماوہی ۲۱ رۆژی لہ دواپیہ ک بہ کاربینہ، دہ بینی ٹہوانہ
بوونہ تہ بابہ تگہ لیکی چہ سپاو و واقعی لہ ژیانندا.

تۆ بهر پۆه بهرى كاتى

به شيوهى پيشه گه رانه مامه له له گه ن
ژيانندا بكه. خو ت دنيا بكه له وهى
تواناي كۆنترۆلى ژيان و روژانى ناكوت
هه يه.

"ويليه م جيمس" ده لى: "گه ر
به دووى جياييدا ده گه رپى، وهك ئه وهى

خاوه نيتى هه لسوكه وت بكه."

كاتى وهك پيشه گه ريك مامه له ده كهى بنه ما و به هاكانى
پيشه وه ران له ناخندا جيگير ده بن، ئه قلى په نه انيشت ويئا يه كى
ده بى له باره ي ئه و ويئا يه وه كه ده خوازى بيته ئه و، هه روه ها
يارمه تيت ده دات له وه ديهيئانى ئه و ويئا يه ي زه يننت.

مخ بهر پۆه بهرى كاتى كه مم بۆيه په يماخ ده دم به وهى:

..... ۱

..... ۲

..... ۳

كات زىانە

كات بەھادارتىنى ئەۋەپە كە
خاۋەنيتى، مەزىنەنى ئەۋانەپە كە
دەتۋانى بەرھەمى بىنى، كات دۇنيا
و زىانە، ئىستا و ئايندەتە.

كات بەفېرۇ بەدى، واتە زىانە بەفېرۇ بەدى و زىادەرۋىيى
دەكەي لەخەون و خۇزگەكانتدا.

لەفەرموودەپەكى پېرۇزدا ھاتوۋە: "يا بن آدم أنا يوماً جديد على
عملك شهيد فاعتنمني لأنى لأعود إلى يوم القيامة".

لەگەل كاتتدا بەجىددى، بەباۋەر و بەھىزىپە مامە لە بکە.

ستراتىژەكانى پېشوو لەرېنكخستنى كاتتدا بەكاربىنە، زانين و
زانپارى بەتەنھا بەس نىپە (وہك فەيلەسوفى ئەلمانى گۆتە دەلى)،
بەلكو دەبى ئەۋەدى فېرى بوۋى جىبەجىنى بکەي و كارى پېبکەي
تاکو ببىتە يەكېك لەو دەستە جىاۋازەي بەباشى بەھاي كات و
ئامانج و بەرزخۋازىپەكانيان دەزانن.

گۆرانکاری

" دەبی هەمیشە و بەردەوام خۆمان بەرەو پیش
بەین و بگۆرین و نوێ بینەوه دەنا دەبینە
بەرد".

فەیلەسوفی ئەلمانی گۆتە

هەریە که مان رەفتار یان خوویەکی هەیه دەیهوێ بیگۆری و
بەسەریدا زال ببی، بەتایبەت لای بەرزخووازان رستیک نەریت هەیه
دەیانەوێ ریکسازیان تیدا بکەن و بەرەو باشتریان بگۆرن.

با ئیستا لیت بپرسم: ئایا جگەرە دەکیشی؟

ئایا لە ئەدای پەرستشەکانت رازیت، یان خۆت بە کەمتەرخەم

دەبینی؟

ئایا کیشەت لە گەل ھاوسەرە کەت یان لە پەییوەندیە

کۆمەلایەتیە کانتدا هەیه؟

و لەمی هەر پرساریک-یان هەموو-یت دایەوه بە نەری یان

نەری، ئەوا دلنیات دەکەم کە تۆ و من و زۆربەیی مروۆفەکان نەریت

و رەفتارگە لیکمان هەبی دەبی بیگۆرین.

مروۇق بەدیهینراوه، بەدیهینراوه بو گەشەکردن و جياكارى و
بەرزبوونەو و پيشكەوتن... چاوخشاندنهو و بەردەوامى دەروون و
گۆرپنى رەفتارى خراپ شەقلگە ليكى كەسايەتیه سەرکەوتوھەکانن.
لەمیانەى سالانى رابردووى تەمەنمدازور لەکاتەكەم لەتیرامانى
مروۇقا بەسەربردووه بو زانینی ریگایهكى نمونهیى كە دەكرى
لەرییهو رەفتار بگۆردى، تاگەيشتمە شەشینەى گۆران یاخود شەش
ويستگەكەى گۆران، دەگونجى ھەركەس كە دەیهوى رەفتارەکانى
بگۆرى مامەلەى لەگەل بکات.

شەش ويستگەكەى گۆرانكارى:

سەرنجدان:

كەو پشکینى دەروونت بکە، چاودیرى شریتى ژیانى بکە،
چاویك بخشینه بەخودى خۆتدا، سەرنجى رەفتار و کردارەکانى
بە تادەگەیتە سەر ئەو رەفتارە خراپەى دەخوایى بیگۆرى.
دەبینى شتىك ھیە تو لى رازى نیت، یاخود دەبیتەھوى
کیشەگەلى بەردەوام بو، بازنەیهك بەدەورى ئەو کار یان رەفتارەدا
دابنى و پاشان بچۆرە سەر ويستگەى دادى، ئەویش:

ک بریار

من سردانی دایک و باو کم ناکه م، که واته چاره سه ره که نه وهیه
هه رنیستا بچم بۆلایان. جگه ره ده کیشم، به سانایی چاره نه وهیه
پاکه تی جگه ره که م بشکینم که به رده وام له گیرفانمدا دهنوی...
دزایه تی براهه م یان هاوری ئه زیزه که م، بیستۆکی ته له فۆنه که
هه لده گرم و داوای لیبوردنی لیده که م.

ئه گهر تیبینی هه له یه کت کرد له ژیانندا و له ویزدانندا چه سپا که
ئه وه هه له و نه نگیه و کیشهت بۆ دروستده کات، چاره سه ری
نمونه یی و خۆره س و سروشتی نه وهیه به بی خاوی نواندن
ده ستپیشخه ری بکه یت بۆ بریاردانی هه نووکه یی و و چاکسازی ئه و
هه له یه.

س فیربوون

شتانیکی زۆر هه ن ده مانه وی بیگۆرین، نه زانین بیبارنه ده وه ستی
به بی دروستکردنی ئه و گۆرانه، چاره سه ری نمونه یی ئه م کیشه یه
سه رفکردنی کۆششیکی زیاده یه له پینا و فیربوون و خۆرۆشنبیرکردندا.

لەزۇرجاردا ئەو زانىيارىانەى لەبارەى شتىكەوۋە ھەتن كاريگەرى
گەورەيان ھەيە لەسەر مامەلەكردنت لەگەل ئەو شتەدا، بۆنمونه
خویندنهوۋەى زيان و مەترسيپهكانى جگەرەكيشان بەھاندەر و
پالنهريك دەژميردرى بۆ وازھينان لە جگەرەكيشان. ھەرۋەھا
خویندنهوۋەى فەزلى نوپژ ياخود سزاي كەمتەرخەمى ئەداى
پەرستشەكان تائەوپەر كاريگەرى ھەيە لەسەر گرنگى و بايەخى
نوپژ.

Σ لەخۆگرتن (ئىستيعاب)

ھەندى خەلك پەنا بۆ گۆرانى يەكجارى دەبەن. بەداخىكى
زۆرەوۋە رىژەى گەرانەوۋەى ئەو كەسانەى گۆرانى كتوپرپان دەوى بۆ
رەفتارە كۆنەكەيان گەورەتر دەبى لەو كەسانەى ھىۋاش ھىۋاش
رەفتارىان دەگۆرى.

قەلەو رىژىمىكى سەخت پەيرەودەكات و بەشپوۋەيەكى
سەرنجراكىش كيشى دادەبەزى. پاشان جاريكى تر دەگەرپتەوۋە بۆ
بارى پيشوۋى، رەنگە خراپتر.

که سیك نوپژ ناکات پاشان کتوپر دهیبینی نوپژه فرزو
سوننه ته کان دهکات و یه کهم کهس دهچیتته مزگه و ته وه و دواي
هه مووان ده رده چی. پاش ماوه یه که دهیبینی نه نوپژی فرزو دهکات و
نه سوننه ت. له بهرئه وه من هه میشه دووپاتی ده که مه وه هه نگاهه ساده
دلنیاکان گرنگتر و باشترن له هه نگاهه فراوانه ناکاوه کان، به لکو جه خ
ده که مه وه له وه ی چه ند هه نگاهه قوناغبه ندیه کان پتر بوون هیندهش
وه رگرتن (ئیستیعباب) ت بو گوران و سووده که ی گه وره تر و قولتر
ده بی. نه وهش بهرنامه ریژی قولتری نه قلی په نهانت دهسته به رده کات
و نه و نه ریتته شمان تیدا ده خولقیینی که ده یخووازین له بری نه ریتته
کونه که ی ده مانه وی بیگورین.

۵ کارتیا کردن (موماره سه کردن)

"ئه لکسیس کاریل" ده لی: "پیاو ناتوانی به بی نازار خوی
بگوری، هه ر خوی مه رمه ر و خویشی په یکه رتاشه (هه لکوله ره)".
نه و نه ریتته (خووه) ی ده یگوریت کات ناکاتیک خوی
را ده گه یه نیتته وه، له نه زموونیکی کرداریدا به دریزایی ماوه ی

راستگۆيت له كردارى گۆراندا، دەرروونت دەبيني داواي جگەرەيهكت
لیدەكات، نوێژەكانت پشتگۆي بخەي و ژەمەخواردنیکي جوان
بخۆيت ريزيمەكەت تیکبەدات.

خوو و نەریتی نوێ پيويستی بەئارامگري و پینداگري هەيه
له پیناو چەسپاندن و خووپيۆهگرتنی دەرروون لهسەري.

٦ بەردەوامی

كۆلنەدەري لهسەر كردنی رەفتاریکی نوێ کاریکی تائەوپەر گرنگ
و بەبايهخە، لههەريەك لهقوناغەكاني پيشوودا كۆلنەدان و
بەردەوامی پیکهاتەي بنەرەتین و بەشیکین و لینی جيانابنەوه. گەر
دەرروونت بانگی کردی بو وەستان و پشتگۆي خستنی بەردەوامی
ئامانجت، تۆ ئاگاداربه!

وئستگه گه لیک له گه شتی گۆراندا

ههندی ئامۆژگاری که پیوستیان بهلی ئاگادار بوون ههیه بۆ ههر کهسی ئارهزووی گۆرانکاری ههیه :

- بهردهوام هانی خۆت بده، له سستی بیداری بکه رهوه، خاله کانی هیز و بهرزخوایی ببزوینه، ههوالی بدهری گۆران ههنگاوی گرنگه له پیناو دهسته بهرکردنی سهرکهوتن و ئاشتی ناوه کیدا. وته کهی "بهرنادشو" وه یادبینه رهوه که دهلی: "پیشکهوتن به بی گۆرانکاری ئهسته مه، ئهوانه ی ناتوانن ئه قلیان بگۆرن ناتوانن هیچ شتی بگۆرن".

- خاله به هیزه کان و لایه نه لاوازه کانت بناسه، ئه و که سه ی به باشی خۆی ده ناسی به تواناترین خه لکی سه ر ری سهرکهوتنه، دیاری بکه توانا کانت کامانه ن، جهخت بکه رهوه سه ر ئه و شتانه ی پیوستیان به په ره پیدان و گۆران ههیه.

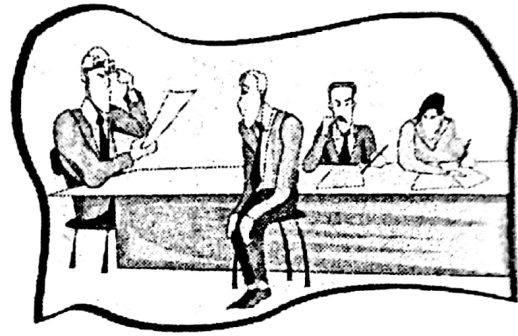
- "جیمس جوردون" دهلی: "مه سه له که ئه وه نییه هه ندی خوا هنی ئیراده ن و هه ندیکی تر خوا هنی نین، به لکو ئه وه یه که هه ندی کهس ئاماده باشی گۆرانیان ههیه و هه ندیکی تر ئه و ئاماده باشیه یان نییه".

- پيويسته ئاره زوويه كى به هيز و قه ناعه تيكي چه سپاوت به گوران
هه بى... ده بى متمانه به خوبوونت هه بى و پالنهرت بى بو
گوزارشت كردن له داهينانت له به رامبه ر لاوازى و ترست
له شكست.

- تو به ريزترين به ديهينراوى خوايت، تاكه به ديهينراوى به توانا
بو به دهستهينانى ئامانجه كانى له م ژيانه دا. ته نهاييهك كه خواى
مه زن توانستى به رزبوونه وه و چاك كردنى ئاستتى پيداوى جا
(روحي بى يان كومه لايه تى يان هزرىي يا خود ماددى).
پيويسته هم به خششه خواييه به كار بينى له گورينى خوت به ره وه
باشتر... به ره وه چاكتر... بوئاستى جياوازه كان به رزبىته وه.

گه مارۆی هزاره کانت بده

کاتی له باره ی گۆرینی رهفتار
و نه ریته وه ده دوین، پان
به که سه که وه ده نیین بهره
بلندی و جیایی و دیاری کردنی
چاره نووسی گونجاو له ژیاندا.

وته کانمان وهک گه ردوتۆزی په ر شه وه بوو له ناوده چن ته گه
که سه که کۆنترۆلی هزاره کانی نه کات، ده بی ئابلقه ی سه لیه کان
بدات و لاوازیان بکات. په ره به ئیجابیه کان بدات و چالاکیان
بکات. له کتیه که مدا (هیژی بیرکردنه وه) به دوورودریژی له م باسه
دواوم ده توانی بگه ریته وه بۆی، گه رهزت کرد. لیره دا خوینه ری
به ریژ! دیدت وهرده چه رخیتم بۆ شتیکی تائه وپه ر به بایه خ شه ویش،

بیرکردنه وهیه که له ریهه وه ده توانی به دلنیایی و شادیه وه بژیت، یان به به دبه ختی و به دچاره ییدا.

بیرکردنه وه - هر خۆی - توانای بۆیه کردنی رۆژه کانتی هیه به وشیه وه یه تۆ بۆیان ده چی.

ویزای نه وه ی که رهنگه بیرکردنه وه ساده بی و زیاتر له چه ند ساتیک نه خایه نی، وه لی به رنامه یه کی چه سپاوی هیه که له حه وت سه رچاوه ی جیاوازه وه وه رگیراوه و وایانلی کردوه ببیته هیژیکی چه سپا و سه رچاوه ی نه قل که مروؤ، ناوه کی و دهره کی، به کاریدینی... نه و حه وت سه رچاوه یه نه مانه ن:

دایک و باوک

یه که مین به رنامه ریژی له ژیانماندا به ده ستمان هینبابی له دایک و باوکه وه بووه. ساژنه نه لیزابیسی دووهم له مباره یه وه وتویه تی: "وه ک فیژبوونی مه یمون، له ته ماشا کردنی دایک و باوک و به ته واوی لاسایکردنه وه یانه وه فیژبووم". له دایک و باوکه وه وشه و مانا و دهر برینه کانی رووخسار و جولانه کانی جهسته و مانای هه ست و ره فتار و به های بیرو بپروا ئاینیه کان و بنه ماکان و نمونه ی بالاً

فېربووين، لەبەرئەۋەى يەكەمىن بەرنامە رېژىمانە لەم جىهانەدا و لەگرنىگىرەن كەسايەتتە كانن بۇمان، بۇيە بوونەتە بەرنامە يەكى جىگىرە و چەسپاۋ و سەرچاۋە يەكى بنەرەتى لەمامەلە كىردن لەگەل خۇمان ياخود لەگەل جىهانى دەرەكىدا.

۱۱ زىنگەى خىزانى

لەدۋاى دايك و باوكەۋە سەرنجماندا جىهانىكى دىكە ھەيە، ئەۋىش زىنگەى خىزانى، جا لەخوشك و براكانەۋە بى يان نەنك و باپىر ياخود لەمام و خال و منالە كانىانەۋە. لىرەدا ئەقل ئەۋ زانىارىانەى لەزىنگەى خىزانىۋە ۋەرىدەگىرە پەيۋەست دەكات بەۋەى پىشتەر بەرنامە رېژىكراۋە، بەۋەش بەرنامە رېژىكە لەپىشۋوتەر بەھىزتر دەبى.

۱۲ زىنگەى كۆمەلەيەتى

جا لەدراۋسىۋە بى يان لەبەقالەۋە يا شۇفىرى تاكىسى يان نۆتۇمبىلى قوتابخانە ياخود نۆتۇبىس و ئەۋەى خەلك دەيلى لەۋ زىنگە كۆمەلەيەتى تىيدا دەژىن، ئەقلىش بەردەۋام دەبى لەپەيۋەستكىردنى ئەۋ زانىارىانەى ۋەرىدەگىرە لەھەر سەرچاۋە يەكى

دهره کيه وه به بناغه ى بهرنامه ريٽري خه زنکراو له نه قلئ ناگادا،
به وه شه هيٽى بهرنامه ريٽريه که پتر دهکات.

Σ قوتابخانه

مه ترسيدا تريني نه وه ى له قوتابخانه دايه نه وه يه که که وتوينه ته
ژير کاريگهري دهسته ى جياوازه وه، خاوهن کاريگهري تائه وپه ر
گرنگ. له قوتابخانه دا ماموستايان هه ن که به دايک و باوکيان هه ژمار
دهکه ين، هاورپيان هه ن به هيٽى بهرزي کاريگهريانه وه، ليټيانه وه
فيٽري وشه و دهربرين و رهوشت و رهفتار و کردار ده بين. به
له بهرچاوگرتنى هيٽه کاني قوتابخانه و کاريگهري گه وره يان
له سه رمان، سانايه هه ندى له و رهفتارانه وه برگرين، جا سه لبي بن
يان ئيجابى، پاشان سه رباريان دهکه ين بو بهرنامه پيشينه که مان
تا کو به به هيٽى له نه قلئ په نهاندا جيگير و چه سپاو بين.

۵ هاورپيان

هاورپيکانمان مه ترسيدا ترين و گرنگترين فاکته رن
له بهرنامه ريٽرکرنى زهينماندا له دواى دايک و باوک. به وپييه ى
هاورپيان يه که مين به دهسته ينانى که سيمانن له ژياندا، به پيى ميزاڙى

خۇمان و بى كارىگەرى دايك و باوك ھەلمانىژاردوون، بەھەستكردن بەكامەرانى و متمانه و سەربەخۇيى و قەبولبوونى كۆمەلايەتى.

ھاوريپيان دەتوانن بەسوك و ئاسانى كارىگەريان لەسەر يەكترى ھەبى، رەفتارە خراپەكانى وەك جگەرەكيشان، ماددەھۆشبەرەكان، كھول و تەنانت ھەلاتن لەقوتابخانەو جگە لەوانەش لە رەفتارە بەدەكان بۇ يەكدى بگويزنەوہ. زۆربەى ئەوانەى كەوتوونەتە ئەم حالەتەوہ لەھاوريپكانيانەوہ وەريانگرتوون.

لەبەرئەوہ كارىگەرى ھاوريپيان لەسەرمان و لەسەر بەرنامەريژى زەينى مەسەلەيەكى تائەوپەر گرنگ و بەھيژە.

۶ ھۆيەكانى راگەياندن

بەھۆى ئەوہى زۆربەى لاوان بۇ ماوہى دريژ تەماشاي تەلەفزيون دەكەن كە رەنگە بگاتە پەنجا كاتژمير لە يەك ھەفتەدا، بۆيە رووداوہكانى كارىگەريان دەبى جا سەلبى بى يان ئىجابى... ئەگەر لاوينك يان خانمىك، ئەكتەريك يان گورانىبيژىكى لاپەسەندى جگەرەى دەكيشا، دەكرى پىي كارىگەر بىي و ئەويش جگەرەبكيشى.

پەيمانگاي تويژينەوہى دەروونى و فسيولوزى لە "نيوزلاندا" دلنيايى دا كە ۶۰٪ى حالەتەكانى خەمۆكى ھۆيەكەى دەگەرپتەوہ

بۆ هۆیه کانی راگه یاندن که تهرکیز ده که نه سهر سه لیبیات و ئاستهنگ و جهنگ و سیکس و له ده ستدانی به هاکان. هه نوو که شه پۆلی فهزاییه کان و جه ختکردنه سهر هه والی سه لیبی و گۆرانی بیئا برووانه ده بینین که هیچ په یوه ستیه کیان به به هاکانمانه وه نییه و له دونیای ئیمه دا پتر بلاوده بنه وه و به قولی کاریگه ریان ده بی له سهر رهوشتی لاوانمان. ئەم کاریگه ره ترسناکه ش خه لک بۆ به رنامه که ی خۆیی سه ربار ده کات، به وهش به هیژتر و قولتر ده بی له چاو پیشوودا.

٧ خۆمان (ئیمه).

له دواى هه موو ئەو به رنامه نه ی پیشوو که له جیهانی دهره کیه وه به رنامه ریژمان ده که ن، به ها و بیرو بروا و بنه ماگه لیکی جیگیر و چه سپاو هه ن توانامان هه یه بۆ سه ربارکردنی رهوشته گه لی نوئ که ده کری سه لیبی بن یان ئیجابی و ئەقل په یوه ستیان ده کات به زانیاریه کانی پیشووه وه، به رنامه که شمان جیگیر و قول ده بی و راهاتنی ده ماری و نه ریتانیك پیمان رووبه رووی جیهانی دهره کی ده بینه وه و هۆکار ده بن له سه رکه وتن یان شکستماندا، له کامه رانی یاخود به دبه ختیماندا.

ئهو هزارانهت که لهرینی ئهو حهوت
دراوهوه لهلات پینکهاتن، سهرهنجامی زیانت
دیاری ده کهن، دهتهن یان بو رینگای خیر و
هیوا و گهشینی، یان پارچه پارچهت دهکات
لهسهه بهردی سهلبیهت و بیتومیدی و
لهدهستدانی ئامانج.

ئهو هزارانهی دهبنههوی ده رککردن و مانا و بهها و بیروبروا و
بنه ماکان، بیروکه سههتای ئامانج و خهونهکانه و سهرچاوهی نهقلن
لهتاقیکردنهوه و نهزموونهکان و مانای شتهکان و چوئیهتی
په یوهستکردنی کامه رانی و ئازار لهژیانماندا... هزر رهنگه بشبیه
هوی نهخوشیه دهروونی و نهخوشیه جهسته ییه کانیس.

بیروکهی کامه رانی ده بیته هوی ههستکردن به کامه رانی،
بیرکردنهوه له ئازار ده بیته هوی ههستکردن به ئازار، بیری ترس
هوکاری ترس ده بی، بیروکهی ئازایه تی ده بیته هوی ئازایه تی.
له باره ی بیروکه وه "سوقرات" وتویه تی: "به بیر (فکر) مروؤ ده توانی
دونیا ی خوی بکاته گول و گولزار یا خود پر درک و دال".

بىرۆكە سنوورى نىيە و بە كات و دوورى و جىڭگان كارىگەر
 نابى. بىرۆكە لەتوانايدايە لەبەيانى يان ئىوارە ياخود نىوەرۇدا
 دەربكەوى، ئىدى حالەتى كەشوهەوا و ولات ھەرچۆن بن. بىرۆكە
 ھۆكارى رەفتار و ھەلسوكەوت و ئاكامەكانىشمانە. بەبىرۆكە رەنگە
 رۇحانى بى يان نا، شىۋازى ژيانى تەندروست بەجىبىنى يان نا،
 پلان بۇ ئامانجەكانت دابىنى و دەستەبەريان بكەيت ياخود دەچىتە
 نىو گىزاوى ھەستە سەلبىەكانەوہ تاكو توشى تىكشكان و رووخان
 دەبى. "بلاتو" لەمبارەيەوہ وتويەتى: "باو و باپىرى سەرجم
 رەفتارەكانمان برىتییە لە بىرۆكە، ھەر بەھۆى بىرۆكەوہ پىشەكەوین
 يان دوادەكەوین، بەھۆیەوہ كامەران يان بەدبەخت دەبىن".

لەراستیدا من و تو و ھەموو مرقەكانى سەر رووى زەوى
 گەشتونەتە حالى ئىستامان بەھۆى بىرکردنەوہكان (ھزرەكان)ى
 دوینیویدە، دەگەینە حالەتى سبەینىشمان ھەر بەھۆى ھزر و
 بىرەكانمانەوہ.

يەككە لەو زانايانەى لەبەردەستياندا قوتابى بووم، پىيوتم:
 "ئىبراھىم! ئەگەر ويستت سەرکەوتووبى، دىراسەى سەرکەوتن بکە
 و وەك سەرکەوتووان بىرکەرەوہ، گەر ويستت كامەران بى دىراسەى

كامەرانى بىكە و ۋەك كامەرانەكان بىرىكەرەۋە، لەيادت بىي
ھزرەكانت (بىر كىردنەۋەكانت) دروستكراۋى خۇتن، بەرلەۋەى ھزرىك
بخەيتە نىۋ زەينتەۋە ھەلى سەنگىنە، ئەگەر سوۋدى ئىجابى ھەبوۋ
جىبەجىيى بىكە و بىكەرە كىردار و وابەستەبە و مرونتەت ھەبى.

لەگەر انەكانم بەدەۋرى جىھاندا و سالانە مەشكردن بە زىاتر لە
۱۰۰ ھەزار كەس (بەفەزلى خوا) زىاتر دۇنيا دەبم كە ئاكامەكانى
مروۋ ھۆبەكەى برىتتىيە لەو ھزرە دوۋپاتبوۋەۋانەى پەيوەستى دەكەن
بەھەستەكانىيەۋە تاكو دەبىتە بىروبروا و نەرىتتىك كە خوداكارانە بەبى
بىر كىردنەۋە ھەلسوكەوت بىكەيت و ھۆكارى شكست و سەر كەۋتن و
كامەرانى و بەدبەختى دەبى. تەنانت لەدۇنيانى ۋەرزشىشدا
يارىزانى ناۋدارى تىنس "ئەندرىيە ئەجاسى" دەبىنن كە كاتى لەنىۋ
باشترىن دە يارىزانى جىھاندا پۆلنن دەكرا، كەچى بەتازە پىنگەيشتەۋ
بى ئەزمۇنەكانى دەدۇراند. پىپۇران ئامۇزگارىان كىرد كە كاتى ئەۋە
ھاتوۋە ۋازبەينى، چونكە تەمەنى لە سى سال تىپەرىۋە و بەھىچ
جۇرىك ناتوانى سەر كەۋتوۋبى بەسەر لاۋانى نوپى لىۋان لەپەرۇشى و
چالاكى و زىندۇيەتى. يەكىك لە ھاورىكانى پىپوت بوئەۋەى ئابروۋى
خۇت بپارىزىت و يادەۋرەى ئىجابى لەزەينى ھاندەرانتدا بەجىبىلى

پنویسته وازبئینی و له یاری دوور بکه ویته وه!!! "ئه ندریه" ئازاری
چهشت له و وته یه ی که به لوژیکیش داده نری.

له مکاته دا دهنگیکه ناوه کی بیست پییده وت: "گوی بو ئه و
که سانه مه گره، چونکه هه ریه که یان له دیدی خویه وه ده دوی،
جاریکی تر هه ولبده، به لام شیواز و بیرکردنه وت بگوره".

به فیعلی "ئه ندریه" سه ره له نوی دهستی پییکرده وه، ماوه یه ک
له هه مووان دوور که وته وه تا کو به هیمنی بیربکاته وه و پلان بو
داهاتووی دابنی. له دوای تیپه ربوونی مانگیك "ئه ندریه" بریاریدا تا
دوا روژه کانی ته مهنی به شداری له پاله وانیتیه نیو دهوله تیه کاند
بکات. دیاریکرا پسپور له بواری گه شه پیدانی مرویی و پسپور
له وه رزشی دهروونیدا، هه مووانیش ئاشکرایان کرد که نهیئینی
دورانندی دووپاتبووه وه ی ئه ندریه، هزر و بیروبروا تایبه تیه کانی بوو!
بیرکردنه وه ناوه کیه کانی هه موویان سه لبی بوون و له باره ی ته مهن
و لاوازیی و نه بوونی توانای سه رکه وتنه وه بوون... ههروه ها
بیروبروایشی سه لبی بوو و زور کاریگه ر بوو له سه ر هه ست و
رهفتاره کانی، دهستی به پاله وانیتیه که ده کرد له کاتی کدا بروای ناوه کی

وهه بوو که سه رکه وتوو نابی، ئاکامیش له هه مان جووری بیرکردنه وه و

بیرو بروای بوو.

دهستی به مه شقکردن کرد و سه ره تاش ناوهکی بوو، ئه وهش

به شیوازیك که پییده وتتری خه یالکردنی داهینه رانه، کاتانیکی

دوو رودریژ مه شقی له سه ره ئه وه کرد تا کو بروای گورا بو سه رکه وتن و

بیرکردنه وه کانی بوونه بیرکردنه وهی ئیجابی... له گهله مه شقکردنی

دهروونی و جهستهیی و هونه ریدا جاریکی تر پۆلین کرایه وه له

ریزبهندی باشتترین ده یاریزانی جیهان. زیاد له وهش بووه مایه ی ریز

و باسکردنی خه لک له بهرئه وهی توانیویهتی به سه ره خۆیدا

سه رکه وتووبی، وپرای هه بوونی کاریگهری ناوهکی و ده رهکی.

چاودیری بیرکردنه وه کانت (هزره کانت) بکه

هاوریم! ئه وه داهاتوت ده خولقیینی. هزره سه لیه

به ده کان راوینی، ئابلوقه ی هه ره بیرو که یه که بده که

هه ولده دات توانات تیکشکیینی یان هزرت سوک

بکات یا خود توانا کانت له قالب بدات...

له باره ی
بیر کردنه وه وه
وتراره

رووبه رووبونه وهی هیرشى سوپاکان ده کرى، به لام هیرشى
هزره کان نا...

فیکتور هوگو

زورینه ی خه لك مردن په سه ند ده کهن به سه ر بیر کردنه وه دا...
له راستیدا هه ر نه وه ش ده کهن.

برتراندا راسل

کاتى هزره کان شکست دینن وشه کان به رده ست ده که ون...

جوهان گوته

هزری نوی ناسکه ... دهکری به گالته پیکردن و باویشکدان
بکوژری، دهکری به نوکته یه ک توانجی لیبدری یا خود به های کم
بکریته وه تا کو مردن، به گرژکردنی برۆی راست ...

شارلز براور

وریای هزره کانت به، رهنگه له هه رساتیکدا بو وشه کان بگورین.

ئیرا جاسن

تیناگه م بوچی خه لک له هزره نوییه کان ده ترسن، شه وهی من
ده ترسینی ئاسایی هزره کونه کانن ...

جون کیج

سه رجهم هزره داناکان هه زاران جار بیریان لیکراوه ته وه، به لام
بو شه وهی وایانلیبکه یین ببنه هزری ئیمه پیویسته جاریکی تر
راستگۆیانه بیریان لیبکه یینه وه، تا کو ره گه کانیه له قولایی
ئه زموونه کانماندا په ل بهاویژن.

جوهان گوته

پیویسته به وشیه به بژین که بیرده که یینه وه ... دنا زوو یان
درهنگ ناچار ده بین به وشیه به بیربکه یینه وه که ده ژین.

بورجیه

مەترسە لە راوبۆچوونتدا ناباو بى.. ھەموو بۆچوونە
قەبولكراوھەكانى ئىستا پىشتەر ناباو و نامۆ بوون.

بىرتراندى راسل

بىر كىردنەو ە وتووئىژى رۇحە لەگەل خۇيدا.

ئەفلاتون

كىشەيەك نىيە بتوانى بەرەنگارىي ھىرشى بىر كىردنەو ەى رىنكخراو

بكات...

فۇلتىر

ئىمە بەندى ھزرەكانىن...

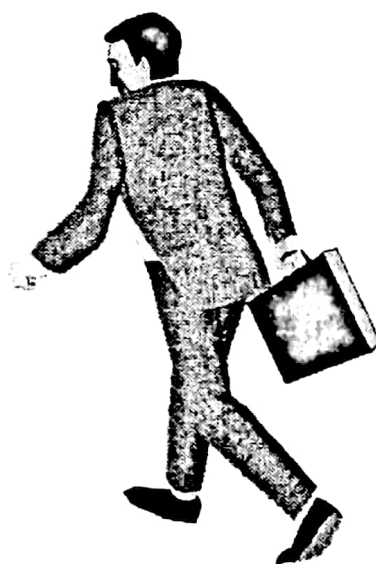
رالف ئىمىرسون

بىر كىردنەو ە لەكارە ھەرە قورس و گرانەكانە ، ھەربۇيە ھەندىكى

كەم پىي ھەلدەستن.

ھنرى فورد

پشکنیاری سهر که وتن

چىرۆكى كەسىك زۆر لەدووى سەر كەوتن
گەرا.

لەزۆر دەر گاكانى دا... لەگەل زۆرىك
لەوانەى دەستيان ھەبوو لەدوونى
پىشكەوتندا...

زۆر تىپراماۋە. زۆرى بىر كەردەۋە... گەلىكى
ئەزمون كەرد... بەو ئاۋاتەى بگاتە رەچەتەى
سەر كەوتن. ئاخۇ تۋانى پىنى بگات؟

ۋەرخ بابىنىخ...

كاتى منداڭ بوو خەونى "جىابوون" خولىاي بوون، شەو
دەنووست و لەبىرىدا ئومىدىك ھەبوو بىتتە ئەو كەسە گىرنگە،
بەرىپو بەرى يەكىك لە ميوانخانە گەورەكان... خەونەكەى خۆى لاي
دەوروبەرى ئاشكرا دەكرد بەئاۋاتى ئەو كە يەكىكىيان بەشدارى
خەونە نايابەكەى بكەن، ۋەلى ھەموو ئەوانەى دەورى ئاورپان نە
لەخۆى دەدايەۋە و نە لەخەونە خەيالىيەكەشى (ۋەك ئەوان
دەيانوت).

زۆر بهی جار ههستی تیکشکان و بیئومییدی دایده گرت بۆ ئه و
گالته و قه شمه ریهی به خه ونه جوانه که ی ده کرا، واقیعی بوونیان
بیرده خسته وه. بۆ ئه وهی مروؤف له م دونیا یه دا بژی پیویسته راده یه کی
زۆر واقیعی بی، ده نا بۆ کاتیکی زۆر له دونیا ی خه یالدا ده ژی.

که منداله خه و بینه که گه وره بوو بریاریدا له بواری میوانخانه کاندای
بخوینی، به راستیش خویندی و ده رچوو، ده رچوو تا کو رووبه پرووی
واقیع ببیته وه له ولاته که یدا... خوشه ویستی کرد و زه ماوه ندی کرد و
بریاریدا کوچ بۆ یه کیك له ولاته کانی روژئاوا بکات، به و ئومیده ی
خه ونه که ی به دیبینی... که نه دا ئه و جیگایه بوو.

له سه ر دووبالی هیوا و گه شبینی کوچی کرد. وه ک هه میشه
کو مه لی روخینه ری له به رده میدا بینیه وه، هه ولیانده دا واز
له به دیهینانی خه ونه که ی بینی... بیریان ده خسته وه که دارایی
نییه، بی ئه زموونه، به باشی به زمانی ئه و ولاته نادوی که تییدا
نیشته جییه، ته نانه ت ئه و پروانامه یه ی ته مه نی خوئی
له به ده ستهینانیدا سه رفکرد له که نه دا دانپیدانرا و نییه... هه موو
ئه وانه به ته واوی بارودوخی شیوا و له بارن بۆ شکست.

"چی بکه م؟" به سه رسامیه وه ئه م پرسیاره ی له خو ی کرد...

ئايا بگەرېمەۋە ولاتەكەم بوئەۋەى توشى پېكەنېن و گالتەپېكردن
وقەشمەرى بېمەۋە لەو كەسانەۋە كە پېشتر پېياندەۋتم هېچ
رىگايەكى سەر كەۋتن لەبەردەمدا نىيە؟ ياخود لېرە بېمىنمەۋە كە
دەرفەتى سەر كەۋتن نېمچە ونە لەژېر ئەو بارودۇخە بەد و خراپەى
تېيدا دەژى؟ لەوماۋەيەدا كە ۋەك قاپشور لەيەكېك لەمىوانخانەكانى
كەنەدا كارىدەكرد بەسەرسامى مايەۋە...

رۆژيكيان باوكى سەردانى كرد (كە سالانىك بوو مردبوو) تاكو
ئايەتېكى قورئانى پېرۆزى بو بخوېنېتەۋە:

[إن الله لا يغير ما بقوم حتى يغيروا ما بأنفسهم] الرعد/ ۱۱.

ئەم ئايەتە رېگاي داخراۋى بو والاكرد، رېگاي تاريكى بو
رووناك كردهۋە... بەخۆى وت كېشە چىيە لەم واقىعە خراپە يان
شكستە دووپاتبوۋەۋە ياخود ھەلەنگوتنە زەۋەندانە؟

"توماس ئەدىسون" بەرلەۋەى جىھان بەگلۆپەكەى رووناك
بكاتەۋە زياد لە ۱۰ھزار جار شكستى هېنا. "ۋالت دېزنى" ھەوت
جاران و "ھنرى فورد" شەش جاران مايەپوچ بوون، ۋەلى ساتېكىش
بېئومېد نەبوون و بە ھىۋاۋبراۋى و شكستەۋە بەرېنى خۇياندا
نەگەرانەۋە...

من دهتوانم وهك ئەوان بم.

وزهیهکی مهزن له پهروشی و هیز و کار لای ئەم لاوه خولقا..
دیراسهی کرد تا پروانامهی دبلۆمی هیئا له کارگیری میوانخانهکاندا
له که نه دا. ئومید و گه شیبینی بوونه هاوهلی هه می شهیی ئەم،
مرومۆچی گۆرا به خه نده، ته ندروستی باش بوو، به وره و تیکۆشان
ههنگاوی به ره و دهسته به رکردنی خه ونه که ی دهنه.

به یانیان وهك کریکار-گارسۆن- ی چیشتهخانه یه کی بچوک
کاریده کرد. ناوی خوی له یه کیك له زانکۆکان تۆمار کرد بو
به دهسته یانی پروانامه له کارگیری میوانخانهکاندا. ئیوارانیش وهك
به ریوه بهری چیشتهخانه یه کی شهوانه کاریده کرد.

به پله بهندی له کار و پیشه ییدا سه رده که وت، پروانامه
زانستیه که ی به دهسته یانی، تا بووه به ریوه بهری گشتی میوانخانه،
تیمیکی نایابی کاری دروستکرد و دلنیا بوو له وهی خه ونه که ی بووه ته
راستیه کی واقعی.

وهلی پشوودریژی به رزخوازی به وه قایل نه بوو، کاریکی باشتی
له میوانخانه یه کی گه وره تر دا به دهسته یانی و به په یامنیری به شداری
چه ندین خولی کرد... وهك ریزلینانیك له رهنج و کۆششی

بهردهوامی، پروانامه‌ی باشتترین خویندکاری خویندنی مائی
(الدراسات المنزلیه) ی به ده‌ستهینا که بریتیه له‌خه‌لاتیکی نیوده‌وله‌تی
له‌لایهن ویلایه‌ته یه‌کگرتوووه‌کانی ئه‌مریکاوه.

له‌به‌رئه‌وه‌ی زۆرجار (با) به‌جۆریک دی به‌حه‌زی که‌شتی نییه،
رووداویکی پیشبینی نه‌کراو روویدا.

خاوه‌نانی ئه‌و میوانخانه‌یه‌ی لای به‌رزخواز کاری تیداده‌کرد
برپاری داخستنیان دا، نووسینگه‌که‌ی به‌جیه‌یه‌شت و سیویچی
ئۆتۆمبیه‌که‌ی دایه‌وه و به‌ئۆتۆمبیه‌ی کری بو ماله‌وه گه‌رایه‌وه.

زۆر له‌هاورپییانی - یان ئه‌وانه‌ی گومانی ده‌برد هاورپین-
له‌ده‌وری نه‌مان و جاریکی تر هه‌وری ره‌ش تاریکی خۆی به‌سه‌ر
ژیانیدا په‌خشان کرد.

جاریکی تر شه‌به‌نگی باوکی سه‌ردانی کرده‌وه و ئه‌و په‌نده‌ی
وه‌یاده‌ینایه‌وه که له‌کاتی مندالی و لاویتیدا چه‌ندجار بو‌ی
دوو‌باره‌ده‌کرده‌وه، ئه‌ویش ئه‌وه‌بوو که ده‌یوت: دلنیا به‌خوای گه‌وره
ده‌رگایه‌ک داناخات، ده‌رگایه‌کی تر هر ده‌کاته‌وه... ره‌نگه‌ فراوانتر
و به‌رینتریش بی.

ھاۋرىكەمان دۆلابى بەھرە و كۆگى كىرامەيەكانى پىشكىنى بەدوۋى شتىك كە بتوانى ئەو دەرگايەي پىبكاتەۋە. كۆمەلى ھىزرى دىتەۋە كە جارجارە بۆى ھاتوون و لەياداشتنامەي تايبەتى خۇيدا تۆمارى كىردوون، بىرپارىدا ئەو بىرنامەيە تۆۋى كىتېبى داھاتوۋى بى.

بەراستىش دەستى بە بەرھەمەينانى ئەو كىتېبە كىرد تا بەپايانى گەيانىد و بىردى بۆ لاي بلاۋكەرەۋەكان، بەلام لەۋكاتەدا بلاۋكردنەۋەبىيان رەتكردهۋە بەبى ھىچ ھۆيەكى روون.

لەدۋاى گەشتىك لەگەرەن و پىشكىن بىرپارىدا لەسەر خەرجى خۆى بلاۋى بىكاتەۋە، ئەۋەبوۋ لەسى مانگى يەكەمدا پىنج ھەزار دانەي لىفرۇشرا. لەدۋاى ئەۋە روۋىكرده دانانى كىتېب و وانەۋتنەۋە و كىردنەۋەي خول و يارمەتيدانى ئەۋانى دى تابتوانن ئامانجەكانيان بەدەستېينن.

ئىستا و لەدۋاى سى سال لەسەرەتاي دەستپىكردى گەشتى ئەم لاۋە لەرىگى ژياندا، دەبىنن ئەم كەسە لەھەر كاتىكى رابوردوۋ پىتر سەرکەۋتوۋترە.

چەندىن كىتېبى ھەيە كە فراۋانترن بلاۋبوۋنەۋەي ھەيە لەجىھاندا و بۆ زۆرتىر زىمانەكانى سەر زەۋى ۋەردەگىردىن. بانكى

زانپاریه کانی زور بهرین بووه، شیوازه کانیشی له گه وره ترین
کۆمپانیاکانی جیهاندا ده خوینن.

گه ریدهی جیهانه بوئه وهی نهوانی دی فیری بنه ماکانی ژیاانی
دروست بکات... ئاسوودهیی و بهخته وهری خوی له پیشکه شکردنی
یارمهتی و پشتگرتنی نهوانی دیدا ده بینیته وه.

رهنگه دریزه ی ورده کاریه کان له چیرۆکی ئەم لاوه دا سه رسامتان
بکات که چون چۆنی من ئاوها پیی ئاشنام. به دلنیا ییه وه
سه رسامیتان دهره ویته وه کاتی پیتان بلیم ئەم گه نجه خه و بینه، کوره
به رزخوازه، لاوه کۆچهره "ئیبراهیم الفقی" یه!

ئه و چیرۆکه ی بۆم گیرانه وه چیرۆکی ژیاانم بوو که ئیستا وهک
شریتیکی خیرای رووداو دوا ییه ک به به رده ممدا تیپه رده بی.

مه زنتین وته که ده کری بتانده می وهک کۆتایی ئه و چیرۆکه،
وته ی پیغه مبه ری خوا یه (درودی خوا ی له سه ربی) که ده فهرموی:

[تفائلوا بالخیر تجدوه]

بە يامىك لە ھاۋا رېتە كەۋە

لە نە مەۋە

سەرنجى ھىزە كانت بىدە بەرلە ۋەى بگۈرپىن

بۇ تەركىز

سەرنجى تەركىزىت بىدە بەرلە ۋەى بگۈرپىن

بۇ ھەستىكىرىن

سەرنجى ھەستىكىرىنە كانت بىدە بەرلە ۋەى

بگۈرپىن بۇ رەفتار

سەرنجى رەفتارت بىدە بەرلە ۋەى بگۈرپىن بۇ ئاكام

سەرنجى ئاكامە كانت بىدە بەرلە ۋەى سەرنجى نىجات دىارى بىكەن

تۇ ئەۋ ناۋىشانە نىت كە بە خۇتت داۋە ياخۇد ئەۋانى دى

پىيانداۋى ،

تۇ خەمۇكى يا دوۋدلى يا تىكىشكان يا راراپى ياخۇد شىكىت نىت

تۇ رابوردوۋ نىت ، ئىستا نىت ، داھاتوۋش نىت

تۇ باشتىن بە دىھىنراۋى كە خۋاى گەۋرە بە دىھىناۋە ،

گەر مرووفیک له م دونیایه دا شتیکی به دهستهیناوه، توش ده توانی
به دهستی بیینی و به ویستی خوا زیاتریش سهربکه وی.

هه میسه له یادت بی که :

شه و سه ره تای روژه، زستان سه ره تای هاوینه، نازار سه ره تای پشوو
و ئاسووده ییه، ته حه ددییه کان سه ره تای خیر و چاکه ن، گه شبینی به
خیر و چاکه سه ره تای هیزی خودییه.

له بهر ئه وه

هه موو ساتیک وه ها بژی کو تا ساته وه ختی ژیانته

به خوشه ویستیت بو خوی گه وره بژی

به وه رگرتن و له خودا جیبه جیکردنی ره وشته کانی پیغه مبه ره وه بژی

به ئومیده وه بژی، به کوششه وه بژی، به ئارامی بژی،

به خوشه ویستیه وه بژی و ریز و به های ژیان بزانه.

دكتور ابراهيم الفقى

- دامه زرينه ر و سه رۆكى نه نجومه نى به پړتوه بردنى ناوه ندى كه نه ديه بۆ هئيزى وزه ي مرؤبى (CTCPHE).
- دامه زرينه ر و سه رۆكى نه نجومه نى به پړتوه بردنى ناوه ندى كه نه ديه بۆ پړوگرامسازى زمانيانه ي ده مارى (CTCNLP).
- دامه زرينه ر و سه رۆكى نه نجومه نى به پړتوه بردنى كو مپانيائى كيوببىسى جيهانپه (CIS).
- دكتور له زانستى ميتافيزيكا له زانكوى ميتافيزيك له لؤس نه نجلؤس له ويلايه ته په كگرتووه كانى نه مريكا.
- د. ابراهيم الفقى دانهرى زانستى دايناميكائى پراهاتنى ده ماريپه (neuro Conditioning Dynamics^{TM}) (NCD^{TM}).
- پسپوړ و وانه بيژه له چاره سهر به (خه واندن به سروشكارى) له دامه زراوه ي نه مريكى بۆ خه واندن به سروشكارى و نه كاديميائى نه مريكى بۆ خه واندن به سروشكارى و په يمانگائى نه مريكى بۆ نيؤيؤرك له خه واندن به سروشكارى و دامه زراوه ي كه نه دى بۆ خه واندن به سروشكارى.
- پراهينهرى باوه پړيؤكراوه (مدرّب معتمد) له پړوگرامسازى زمانيانه ي ده ماريپا (البرمجة اللغوية العصبية) (NLP) دا له دامه زراوه ي نه مريكى بۆ به رنامه پړيؤى زمانيانه ي ده مارى.
- فيؤركارى باوه پړيؤكراوه له چاره سهر به هئلى ژيان (Time Line Therapy^{TM}).
- پراهينهرى باوه پړيؤكراوه له يادگه (ذاكره) دا له په يمانگائى نه مريكى بۆ يادگه له نيؤيؤرك (AMI).

⊖ پراہینہری باوہرپیټکراوہ لہ گہشہپیدانی مرویدا لہ حکومتی کہندی لہ کیبیک لہ کہندی لہ بو کومپانیا و دامہزراوہکان.

⊖ پراہینہری ریکیسی لہ Ricki Usui & Karma & Ligherian لہ کہندی لہ.

⊖ پلہی (شہرف) ی یہکمی لہ پرفتاری مرویی بہدہستہیناوہ لہ دامہزراوہی نئمیریکی بو میوانخانہکان.

⊖ پلہی (شہرف) ی یہکمی لہ بہرپتوہبردن و کپری و فروشیہکاندا بہدہستہیناوہ لہ دامہزراوہی نئمیریکی بو میوانخانہکان.

⊖ ۲۳ دبلوم و سی دانہ لہ پسپوریہ بہرزہکانی لہ سایکولوزیا و بہرپتوہبردن و کپری و فروشتنہکان و گہشہپیدانی مرویدا بہدہستہیناوہ.

⊖ لہژمارہیہک لہ میوانخانہکانی پیټنج نئستیرہدا لہ مونتریال-کہندی لہ وک بہرپتوہبہری گشتی کاریکردوہ.

⊖ چہند دانراویکی ہہیہ کہ بو ہر سی زمانی (ٹینگلیزی و فہرہنسی و عہرہبی) وەرگیټردراون و پتر لہ ملیونیک دانہی لہ جیہاندا لیټفروشراوہ.

⊖ مہشق و پراہینانی بہ پتر لہ ۶۰۰۰۰۰ کہس کردوہ لہ میانہی وانہکانیہوہ لہ سہراسہری جیہاندا، مہشق و وانہوتنہوہکانی بہ ہر سی زمانی ٹینگلیزی و فہرہنسی و عہرہبی نئجامدہدات.

⊖ پالہوانی پیشووی میسرہ لہ تینسی سہرمیزدا و لہ پالہوانیتی جیہاندا لہ نئلمانیا لہ سالی ۱۹۶۹ از دا وک نمایندہی میسر بہشداریکردوہ.

⊖ دامہزرتنہر و سہرؤکی نئجومہنی بہرپتوہبردنی کومہلہی کومپانیاکانی ابراہیم الفقی جیہانیہ.

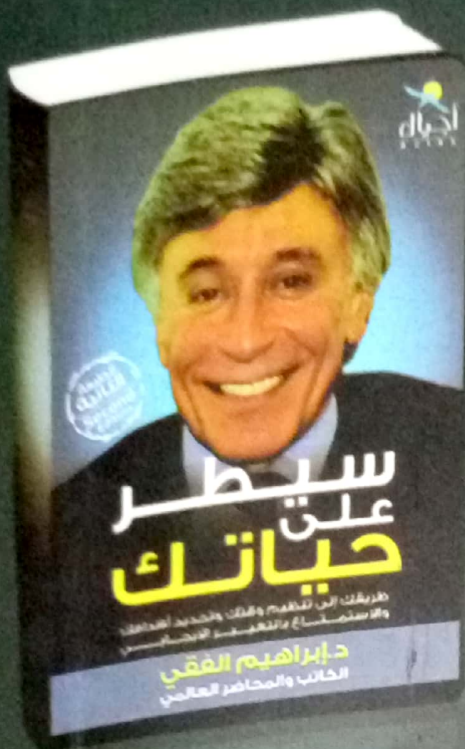
⊖ لہ مونتریال-کہندی لہ گہل ہاوسہرہکہی نامال و ہرردو کچہ ہاوراکہیدا دہژی.

نهم کتیبه

له ساتینکدا ههسته ده که بیت ژبان به و ناراسته به دا ناروات که تو ده خوازی... ته ماشای سالانی رابوردوی ته مه نیت ده که بیت و ههست ناکه بیت هه موو شهوت کردوو هه تاره زووت کردوون... ده روانیته شه وهی دی و نزا ده که بیت خوی گه وره هیز و توانا و وزهت بیببه خشی ته و کارانهی تیدابکهی که بیشتر نه تتوانیوه به ناکامیان بگه به نی، زیاتر و زیاتر به ده ستبینی.

نهم کتیبه! وهها نووسراوه له گهل نه و حالته ی تیبیدای بگونجی، بو ویزدان و ههسته کانت ناراسته به، ههست و ناواته کانت ده بزوینی. نهم کتیبه! وهك بهرنامه به کی زانستی نه نووسراوه به شیوهی کتیبه کانی پیشووم - به لکو کتیبیکه نزیکه له کتیبه کانی تیرامان، یا خود کتیبیکی هاندانه.

له باره ی نامانه کانت هه وه له ژباندا و مامه له کردنت له گهل کات و چوئیه تی ده ستگرتنت به سه ر خودی خوئندا و بریار وه رگرتنت بوت، ده دوی. بو نه و کاته نارامانه نووسراوه که تیایدا پتیوبستت به که سیکه به سوژ و ساده و ناسانیه وه هه ندی رووبه ری به تالت بداتی بو رامان و وردبوونه وه و دیاریکردنی چاره نووس.

له زوکر وکلی حله جان و به خشی رینسا

درج (2500) ادینار